

מזרח חדש (אוי קלט)
עיתון יומי בלתי מסלמתי בשפה העברית.
העורך: ד"ר א. מרטון האחרון: דוד שון
המחיר: מזרח חדש בע"מ, ת"א, רח' הנגב 14.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Tovább zajlik a harc az Arab Ligában
EGYIPTOM NEM HAJLANDÓ

a török miniszterelnök látogatását fogadni
A „tulságosan elfogalt” Nasser ezredes visszautasította az Ankarába szóló meghívást is — Irák nélkül tartják meg az arab miniszterelnökök kairói konferenciáját

Kairó. (AFP). — Törökország és Egyiptom között egyre élesebbé válik a viszony az Irákkal és Libánnal folytatott szövetségi tárgyalások miatt. Az erdélyi tervek szerint Adnan Menderes török külügyminiszter Egyiptomba is el akart látogatni, de a kairói kormány szövegének tegnapi kijelentése szerint melyet egyébként a hivatalos Gurnahur című lap is meg erősített, Abdel Nasser ezredes „tulságosan el van foglaltva” és ezért nem fogadhatja a török miniszterelnököt. Ugyanez a lap egyidejűleg azt is közölte, hogy Egyiptom miniszterelnöke ki mentette magát, amiért nem tudja a Menderes miniszterelnök által hozzáintézett meghívást elfogadni és nincs módjában Törökországba el látogatni.

hiszi, hogy Transzjordániának igen fontos közvetítő szerepe lehet az irák és egyiptomi álláspont összeegyeztetésében. Bagdad. (AFP). — Fadel Dzsamali volt iraki miniszterelnök és Abdul Jelil Alraul volt szíriai követ tegnap meglepetésszerűen Damaszkuszba repült. Elutazása előtt a volt miniszterelnök csak annyit volt hajlandó mondani, hogy „utja barátságos jellegű és az egész arab világ javát akarja szolgálni”. Azt is mondotta, hogy csak néhány órát marad Szíria fővárosában és onnan mindjárt tovább utazik Beirutba, sőt esetleg Ammanba is, ha a damaszkuszi és beruti tárgyalások után ez szükségesnek fog mutatkozni.

lalt állást a Törökország és Irák közötti szövetség, valamint Libanon esetleges bekapcsolódása ellen. Egyébként a helyzet tegnap komplikálódott, mert a libanoni parlament megkövetelte a kormány kezét a Törökországgal való szövetség kérdésében. Nuri Szaid iraki miniszterelnök szerdán este hosszas telefonbeszélgetést folytatott Camil Chamoun libanoni elnökkel a parlament csütörtöki ülésével kapcsolatban, ez azonban nem akadályozta meg a libanoni képviselőházat abban, hogy a Törökországgal való külön szövetség ellen foglaljon állást. A határozat értelmében Libanon csakis az Arab Liga hozzájárulásával csatlakozhat a török-iraki szövetséghez és ezt is csak abban az esetben, ha Törökország határozottan Izráel ellen fordul és magáévá teszi az Arab Liga bojkotthatározatait is.

Szaudia királynak táviratváltása Nuri Szaiddal
A United Press szerint a kairói lapok tegnap nagy tálatásban hozták azt a táviratot, amelyet Saudia királya intézett Nuri Szaid iraki miniszterelnökhöz és amelyben ráhárítja a felelősséget az Arab Ligában beállott szakadásért. Az egyiptomi újságok szerint az iraki miniszterelnök azt válaszolta erre a táviratra, hogy nincs szándékában megsérteni az arab államok egységét és a kollektív védelmi szerződését, de az Arab Ligának figyelembe kell vennie Irák különleges helyzetét, amely Németrajzi fekvéséből adódik.

Franciaország is ellenzi a szövetséget
Párisi jelentések szerint a francia kormány tegnap hivatalos nyilatkozatban fog-

Burns tábornok közvetítő javaslata Egyiptomnak

Adják át a Bat Galimot az UNO-megfigyelőknek

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Burns tábornok, az UNO-felügyelők parancsnoka új közvetítő javaslatot tett Egyiptomnak a „Bat Galim” hajó kiadására ügyében. Azt ajánlotta, hogy a hajót egyiptomi személyzet vigye át a Szezi csator-

nán egészen az egyiptomi felségvizek határáig, ahol az UNO megbízottai vennék át. Izráel így nem közvetlenül vasutatott Egyiptomtól, hanem az UNO hatóságoktól kapná meg a hajót. Egyiptom még nem válaszolt az ajánlatra.

Burns tábornok Szíria „jóakaratahoz” apellál a négy izráeli katona ügyében

Izráel rossz néven veszi a fegyverszüneti bizottság határozatának ilyen módon való kezelését — Mi kergette a halálba Uri Ilánt?

Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). Az izráeli hatóságoknak arra a kérdésére, hogy miért nem hívták még össze rendkívüli ülésre a Szíriával közös fegyverszüneti bizottságot, amelynek a Damaszkuszban fogvatartott négy katona visszaszolgáltatásáról kellett tárgyalnia, Burns tábornok tegnap azt a felvilágosítást adta, hogy nem hivatalos úton akarja rávenni a szíriai hatóságokat a fegyverszüneti bizottság határozatának teljesítésére. Az UNO-megfigyelők vezérkarának szóvivője hozzáfűzte még, hogy

fegyverszüneti bizottság-nak a szabadonbocsátásukra vonatkozó határozatát és Uri Ilán halálának hírért.

Tegnap este Gán Smuél kibucban Uri Ilán „sivája” alkalmából emlékeztet rendeztek, amelyen bajtársai és volt parancsnokai is megjelentek.

A hadsereg hetilapja, a „Bámacháne” tegnap megjelent száma érdekes adatokat közöl Uri Ilán tragikus halálával kapcsolatban. A lap közli annak a cédulának a faksimilijét, amelyet lábujjára csavarva találtak meg és amelyben azt közölte, hogy „nem voltam áruló”

a bizottságot csak abban az esetben hívják össze, ha a tábornok akciója eredménytelen maradna.

Az izráeli hatóságok rossz néven veszik Burns tábornoknak ezt az eljárását, és arra hivatkoznak, hogy jelen esetben nincs helye a Szíria „jóakarata” való fellebbezésnek, hanem a bizottság határozatának megfelelően a katonákat szabadon kell bocsátaniok.

Az elégedetlenség másik forrása az, hogy

az UNO hivatalosan mind a mai napig nem közölte az izráeli katonáknak a

Egy másik cédulán a következő drámai szöveget írta január 10-én:

„Mindannyiukat kivégezték már, én a tárgyalásra várok, nem tudok a többiek felől semmit. Temessetek el Gabi mellé (Gán Smuélnek egy másik tagja, aki tavaly esett el a Negévből), bosszújátok meg. — Uri Ilán.”

Ennek a cédulának a bal sarkában még est írta: „Euhámban még vannak cédulák.” Egy harmadik cédulát is

Nem bélyegezték meg Transzjordániát az adzsuri kettős gyilkosság miatt

A fegyverszüneti bizottság elnöke tartózkodott a szavazástól

Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). — Az izráeli-transzjordániai fegyverszüneti bizottság tegnap Brewster ezredes elnökletével rendkívüli ülést tartott, amelynek napirendjén az Adzsurban tegnapelőtt meggyilkolt mevut-bétári telepek ügye szerepelt.

A bizottság nem fogadta el az Izráel által benyújtott panaszt és nem bélyegezte meg Transzjordániát a gyilkosság miatt. Az elnök tartózkodik a szavazástól

A bizottságban helyettesítő izráeli delegáció határozati javaslata 3 pontból állott, amelyek szerint fegyverszünet transzjordán csoport tegnapelőtt éjjel behatolt izráeli területre, ott több betörést és lopást követett el, majd Adzsúr faluban meggyilkolta Cvi Idmann és Eliezer Katz traktorközlekedőket.

A szavazás paragrafusonként folyt és miután tény megállapításra szorítottok, az első és második pont feltéti szavazásánál az elnök tartózkodott a szavazástól, az izráeli delegáció bejelentette, hogy a harmadik paragrafust, amely Transzjordánia bűnösségét állapítja meg, nem is bocsátja már szavazás alá.

Brewster ezredes után nyilatkozatot olvasott fel, amelyben azzal indokolta a szavazástól való tartózkodását, hogy a nyomozóközleg nem terjesztettek eléje megfelelő bizonyítékokat arra nézve, hogy a merénylők Transzjordániából jöttek.

Az izráeli delegáció nem fogadta el az elnök érvelését.

A gyilkosság felfedezése után az adzsuriak összesereg-

lettek a gyilkosság színterén és az így keletkezett idegen nyomok következtében csak a háztól 250 méternyi távolságban lehetett a tényleges nyomozást megkezdeni. A Bét-Govrin-hárternyi országúttól hat kilométernyi távolságon keresztül követték a merénylők nyomait. Amikor a nyomozók már csak másfélkilométer választotta el a határtól, teljesen besötétedett és a nyomozást abba kellett hagyni. A rendőrkutya másnap reggel a közben eltelt idő miatt, nem tudta a szagot követni. A Transzjordániából jött nyomozó is jegyzőkönyvi valótalmást tett, hogy a sziklás talajon nem lehet a nyomotkat felfedezni.

Az izráeli delegáció felhívta Brewster ezredes figyelmét arra, hogy a bizottság

a múltban sem ragaszkodott hajszálpontos rendőrségi bizonyítékokhoz és olyan esetben, amikor nyilvánvaló volt, hogy a merénylő a határon túlról jött, megbélyegezte a felelős félt. Az elnök azonban kitartott eredeti álláspontja mellett.

Izráeli politikai körökben megütöztetést keltett Brewster ezredes magatartása, amit azzal magyaráznak, hogy az utóbbi napokban a transzjordán sajtóban rendkívül éles támadások érték és részrehajlással vádolták. — Az Ammanban megjelenő összes napilapok sugalmazott vezércikkek keretében támadták az amerikai ezredes és minden valószínűség szerint a tegnapi ülésen tanúsított magatartása ennek egyenes következménye.

MENDES-FRANCE LEMONDOTT a külügyminiszteri tisztségről

Páris. (UP). — Pierre Mendes France francia miniszterelnök tegnap lemondott külügyminiszteri tisztségéről és átszervezte kormányát, hogy meghusztassa ellenfeleinek a kabinet megbuktatására irányuló sakkhuzásait.

a radikális pártokhoz tartozik és valamikor maga is miniszterelnök volt. A 44 éves Faure eddig a pénzügyminiszeri tarcát töltötte be Mendes-France kormányában. A francia kabinet tegnap három órás ülést tartott, amelyen jóváhagyta az összetételben előállított változások.

ANGLIA és UJ-ZÉLAND fegyverszünetet készül közvetíteni Peking és Formóza között

New-York (UP). Eisenhower elnöknek az UNO-hoz intését felhívása, hogy kikísérje meg a fegyverszünet létrehozását Kína és a formózái kormány között, általános feltűnést keltett nemzetközi körökben. De ezek a körök még magukhoz sem térhettek az első meglepetéstől, amikor az ügyben újabb szenzációs fordulat állott be. Tegnap az a hír terjedt el UNO-körökben, hogy Anglia és Uj-Zéland javaslatot készítenek benyújtani a Biztonsági Tanácshoz, amely fegyverszünet megkötésére hívja fel a kommunista Kínát és Csang Káj Sek csapatait.

alatt lévő lépés volna, tekintettel arra az akarunk ra, hogy segítségére legyünk minden olyan intézkedésnek, amely véget vessen a harcoknak”, — mondotta a szóvivő.

Az angol külügyminisztériumban tegnap megerősítették, hogy Anglia valóban folytatott megbeszéléseket az Egyesült Államokkal és Uj-Zélanddal annak a lehetőségéről, hogy tűzbeszárítást hozzanak létre a népi Kína és a formózái kormány között. A londoni külügyminisztérium szóvivője szerint, még nem történt végleges határozat a fogantatandó intézkedések tekintetében. A Biztonsági Tanács elé terjesztendő javaslat „csak az egyik tárgyalás

az Egyesült Államokkal és Uj-Zélanddal annak a lehetőségéről, hogy tűzbeszárítást hozzanak létre a népi Kína és a formózái kormány között. A londoni külügyminisztérium szóvivője szerint, még nem történt végleges határozat a fogantatandó intézkedések tekintetében. A Biztonsági Tanács elé terjesztendő javaslat „csak az egyik tárgyalás

kifejtettek ruhájának varrásából, amelyben ez volt: „Kivégezre visznek, bosszújátok meg.”

Azt a cédulát, amely „nem voltam áruló” szöveg volt, Uri Ilán a negevi beduinoktól szülő „Nikmát Háavot” című könyv egyik kitépelt lapjába szurkálta bele szöggel, vagy egy gyufadarabkával. A többi cédulákra valamilyen fémdarabbal, vagy a körmével karcolhatta rá a szöveget. Ezek a dokumentumok fényt vetnek a tragikus végű fiatal ember lelkiállapotára, aki ezek szerint napokon keresztül szabta a hiszzenben volt, hogy társait már kivégezték.

Fájdalmi omiót megírt szívet jelentjük, hogy családunk koronája, a legjobb férj, — bánatát hőiesen viselő apa

Berkovits Samu

f. hó 17-én, 66-ik születésnapján — rövid szenvedés után — Jeruzsálemben elhunyt. — Földi maradványait nagyszámú rokonság, barátok és ismerősek részvételével helyezzük örök nyugalomra a givat-sauli temetőben.

EMLEKEZT ÖRÖKRE GRIEZEK. Jeruzsálem, 1955. január.

Gyászolják: Fereneg, Vilma; és és unokájuk, Tibor; nezeje, Elári; unokái, Bracha és Eli és a nagyszámú rokonság.

A Chamé Tveria bungalowjaiban

amelyek a fürdő mellett vannak, jó lakást, gyönyörű kertjében szép sétautakat talál és vendéglőiben kitűnően étkezhetik. Lakást, étkezést és hat gyógyfürdő árát foglalja magában egy hétre szóló, kimondottan szolid árunk.

ÜDÜLJÖN a tibériasi hőforrásoknál

Chamé Tveria

Zamatok KÁVÉ csak SAVITTAL

Az izráeli sajtó tükre

A HAÁREC vezércikkében az izráeli külpolitika új feladatairól ír. A lap szerint a török miniszterelnöknek Beirutban tett látogatása minden valószínűséggel Libanonnak a török-iráki megállapodáshoz való csatlakozásával van kapcsolatban. Hogy Libanon de facto hozzájárult-e már a szövetséghez, avagy ezt megelőzően az Arab Ligának a napokban Kairóban összeülő tanácskozásai alkalmából próbálta-e meg a maga helyzetét tisztázni, az eddigi tudósításokból nem világlik ki. Lehet, hogy a török miniszterelnök látogatása nem jelenti Libanonnak a török-iráki szerződéshez való azonnali csatlakozását, kétségtelen azonban, hogy ez az Arab Ligában meglévő szakadásnak a növekedését jelenti.

Az egyiptomi és iraki kormányoknak egymás ellen folytatott propaganda-hadjárata egyelőre köddel burkolja be a valódi tényeket, úgy, hogy a dolgok igazi állásáról nehezen lehet képet alkotni magunknak. Tény azonban, hogy a Közelkelet nagy konyháján valami fővésben van. A tények egyelőre Törökországban nagy politikai eredményt mutatják. Nem kétséges, hogy Menderes miniszterelnök mostani tevékenysége az amerikai kormány hozzájárulásával és egyetértésével történik s hogy az utóbbi hónapok eseményei az amerikai és török politika egymáshoz való nagy közeledését mutatják. Az eredmény valószínűleg az arab államok egy részének török vezetés alatt összeálló közelkeleti védelmi alakulata lesz. Lehet, — folytatja a Háárec, — hogy ez a politika többrendbeli akadályokkal fog találkozni útjában, nem kétséges azonban, — és számunkra ez a legfontosabb, — hogy Törökország ennek a vidéknek kimagasló hatalmaként lép az előtérbe és mint az amerikai politikának a letéteményese, a legtöbb arab állam felé a hangadó szerepét fogja játszani a Közelkeleten.

A jelen helyzetben a mi kötelességünk az — a Háárec szerint — hogy ezeknek a tényeknek és történéseknek hatványozott figyelmet szenteljünk. Nem tudjuk ugyan megállapítani, hogy az arab államok által terjesztett hír, amely szerint Törökország hajlandó engedményeket tenni az arab államok Izráel-ellenes állásponjtjának, mennyiben felel a valóságnak. Elképzelhető az is, hogy egy általa vágyott török-arab tömb létrehozása reményében a török kormányzat erre bizonyos hajlandóságot mutat. A tét számára nagy és Amerika is mindent el fog követni, hogy egy ilyen közelkeleti tömb összehozásában Törökországnak minden lehető segítséget megadjon. És ez az — mondja a Háárec — ami a mi számunkra nagy veszélyeket rejt magában. Ezért legfőbb feladatunk az izráeli közvéleménynek az alarmirozása s kiragadása abból az egykedvűség-

Szenes Erzsébet
előadójestje
Haifa
FEBRUÁR 3-ÁN,
csütörtökön este 8 órakor
a Bét Chalucot termében
LOWY TUVIA
énekművész
közreműködésével.
Jegyek:
Grünbergernél, Shapira 13.

A Dreyfuss-per 60-ik évfordulója alkalmából, megemlékezésül bemutatjuk a világhírű filmet, **PAUL MUNI**-val a főszerepben:
A Dreyfuss-per MAXIM-MOZI,
HAIFA, CHALISZA.

Uj Kelet 1955 I 21

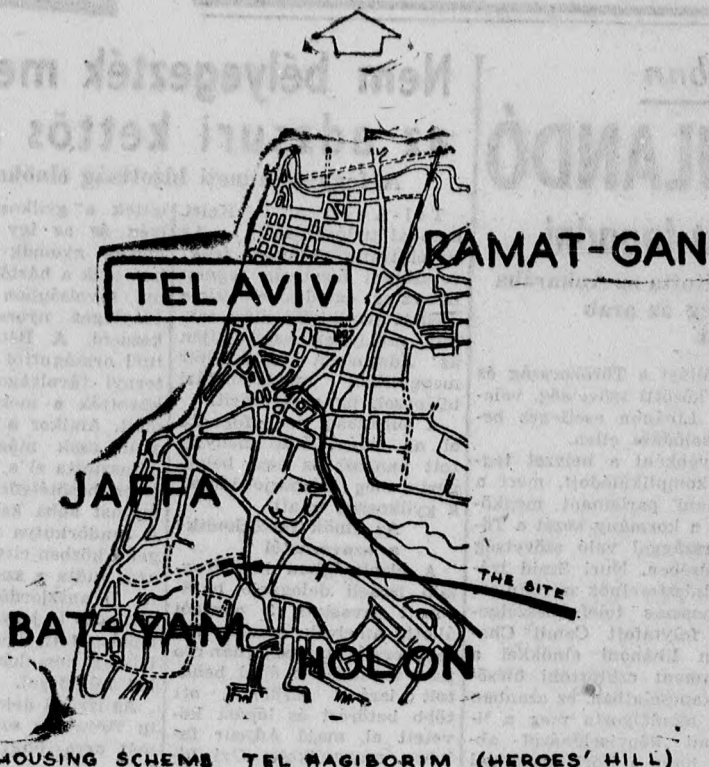
A Rassco lakásépítési terve az Uj Kelet olvasói részére

Az utóbbi hónapokban az Uj Kelet számos olvasója fordult hozzánk azzal a kéréssel, hogy segítsünk nekik lakáskeresési gondjukban, oly módon, hogy méltányos áru lakáshoz juthassanak hozzá. Az Uj Kelet vezetősége több nagy építő-

II. típus: Háromszobás lakások földszintes házakban nagy ebédkönyhával és terasszal. A lakás területe 64 négyzetméter. Ára 6150.- font, melyből 1700 font mászkántá és kölcsön.

III. típus: Háromszobás lakások, földszintes házak-

Az Uj Kelet rövidlejárattal opciót kapott a Rassco-tól arra, hogy ezeket a lakásokat bizonyos határidőig az Uj Kelet olvasói részére tartják fenn. A tervek és az építkezés helye díjmentesen megtekinthetők.

RASSCO HOUSING SCHEME TEL HAGIBORIM (HEROES' HILL)

vállalattal folytatott tárgyalásokat, míg végre sikerült az ismert nevű RASSCO építővállalattal megállapodást létesítenie olyértelenben, hogy a RASSCO hajlandó egyik tervbevetett házépítési programját az Uj Kelet olvasói részére kedvezményesen áron kivitelezni. Közismert dolog az egész országban, hogy a Rassco épületei mindig kitűntek szolid kivitelükkel, izléses külsejükkel és megbízható építkezési módjukkal.

A tervezett lakóegyed Cholonnak Tel Gaborim (azelőtt Tel Aris) nevű részében fog épülni, a nemzeti parkkal szemben lévő körönd mellett, a kvis két oldalán. A telkek a choloni Sikun Amami közvetlen közelében vannak.

A szóbanforgó területen a Rassco 160 lakásegységet fog felépíteni, három különböző típus szerint:

I. típus. Két szoba-hallos lakások egyemeletes házakban. Minden házban három lépcsőház és 12 lakás. A lakások területe 51 négyzetméter és ára 4.950.- izráeli font, amelyből 1500.- font mászkántá és kölcsön.

ből, amelyben jelenleg van. Minden probléma, amely a közvéleményünket foglalkoztatja, eltörpül a fenti problémával szemben. Sem a határc incidensek, sem az UNO fórumán folytatott csatározásaink fontosságukban nem hasonlíthatók ahhoz a problémához, amelyet a szemünk előtt lefolyó események alakítanak ki a számunkra.

Itt volna az ideje, — írja a Háárec, — hogy a különféle incidensek helyett a Kneszet is elsősorban ezt a problémát vegye vizsgálat alá, alkalmat szolgálva ezzel a miniszterelnöknek is arra, hogy végre tudtul adja az egész világnak az erről a problémáról való nézetünket. Itt az ideje, hogy végre felhagyjunk passzivitásunkkal és hallgatásunkkal és hogy elgondolásainkat és problémáinkat a nagyvilág közvéleménye elé tárjuk — fejezi be cikkét a Háárec.

ban, külön baletnizott teraszudvarral (patio). A lakás területe 68-69 négyzetméter. Ára 6575.- izráeli font, melyből 1700 font mászkántá és kölcsön.

Alkik a lakások iránt érdeklődnek, bővebb információkat kaphatnak az Uj Kelet kiadóhivatalában minden nap délután 4-6 óra között.

A telavivi Supergas rendszeres gázellátást ígér

Pontosan egy éve annak, hogy a Store Lupescu romániai tőkés és egy olasz pénzcsoport által alapított „Supergas” vállalat megkezdte működését Izráelben. Ebből az alkalomból sajtóbeszélgetésen számoltak be a vállalat vezetői az eddig elért eredményekről és a jelenlegi gázellátási zavarok megszüntetésére irányuló tervekről.

Store Lupescu bevezető szavai után Brodnitz mérnök elmondotta, hogy 1954-ben a vállalat közel 600 tonnát szállított vevőknek és minden remény meg van arra, hogy a folyó évben 1200 tonnára lesz szüksége a vállalatnak a fogyasztók szükségletének kielégítésére. A „Supergas”, amely működése kezdetén Olaszországból hozta be a szükséges gáztartályokat, palackokat, valamint gázüzemanyagokat és kályhákat, ma már a helyi ipari üzemek útján szerzi be szükségletét és az elmúlt kilenc hónapban 1 millió 500 ezer font értékben adott fel megrendeléseket. A vállalatnak — egy évi működése után — jelenleg 11.250 fogyasztója van és további 2.500 van felirakozva, akik napokon belül átberendezés és gáz birtokába fognak jutni.

A rendszeres gázellátást az az egyezmény teszi lehetővé, amit a Supergas-vállalat az olasz AGIP-társasággal kötött. Az „AGIP-Supergas”-vállalat a Kisonkikötő területén gáztartályokat fog felállítani gáztartalék raktározására és palackok töltésére. A kormány messzemenő támogatást helyezt kiállításba az új vállalat részére, amelyben a külföldi cég nemes valutában fizette be a portját.

Sajtóbeszélgetés után az egybegyűltek megtekintették a vállalat Tel-Aviv-környéki telepét.

Ma érkezik Haifára a „Tápuz”
Ma este várják a haifai kikötőbe a Tapuz hajót, amelyet Németország a kártérítési szállítások keretében Izráel részére épített. A hajó már tizennyolc nappal ezelőtt indult el Hamburg kikötőjéből elsz útjára kártérítési árukkal. Bremenben további Izráelnek szóló áruval rakodott és onnan egyenesen Haifára indult. A Tapuz 7.000 tonnás és ikerhajója a Dágán tehergőzcsónak amelyet már néhány héttel ezelőtt adtak át Izráelnek. A harmadik ugyanilyen típusú hajó a „Jehuda”, amelyet a közeli hetekben indítanak utnak Hamburgból.

A Tapuz hajó 5.252 tonna árut hoz, amelynek nagyrészt Haifán, 819 tonnát pedig Tel-Avivban rak le.

A PROGRESSZIV PART MAGYARAJKUK KÖRE
JAFFA. A part jaffai titkára, Feher Ovi chávérunk, minden nap délután 6-7 közötti időben, a 6-os utca, 4-es számú házban levő pártkisebbségben („Lina”-parknál szemben) a chávérokat rendelkezésére áll.

TEL-AVIV: A titkárság minden nap d. e. 10-2 között sikun, ingyenes jogtanács, kurzusok stb. ügyében a chávérokat rendelkezésére áll.

A Chule-moosár munkálataihoz tervezett kirándulásra nemcsak chávérokat, hanem vendégeket is részt vehetnek.

Haladók részére ingyenes ivrit-kurzust rendezünk.

HAIFA. A chug f. hó 22-én (szombaton) és nem mint előzőleg közöltük (pénteken) rendezi meg kirándulását a környéki magyar jászokba. Jelentkezni még lehet csütörtök d. u. 5-7 között, az Arloszoff u. 3/a alatti pártkisebbségben.

SZENZACIÓS UJÍTÁS
„CINEFOTO”
fényképezésnél
Haifa, Hancovim 11. szám
Gyermekfelvétel 3.-
alálap
Családi felvétel 5.-
alálap
Esküvői felvétel 10.-
alálap
Minimum-rendelés 6 levelezőlap.
Legelőször utánrendelési ár.
Meghívásra házajás.

Haifai utminis...

Adin azelőtt Giselle
HAIFA, Herzl
NŐI FODRASZ-KOZMETIKAI SZALON
Vezető: ZELLER.
Modern hajfestés - Tartóshullám - Frizurák - Szépségápolás - Hajeltávolítás, garancával - Nylon ránceltávolítás - Kurag

IVRIT
ulpánok és ulpánitok.
délelőtt, délután, este, a város minden részében és a külvárosokban.
Beiratkozás: A Hisztadrut titkárságánál és a Bét Hapoalim 94-es szobájában, Haifa, Hech u.-u., délután 4-6-ig.

Magas kölcsönt folyosít minden értékárgyra
LOUVRE ZALOGHAZ
HAIFA, HERZL-U. 38.
az udvarban

BÉKSAO
kétemeletes ház
1. em.: 6 szoba - szállda, komplett, telefonnal;
2. em.: 9 szoba magánlakás, orvosnak v. klinikának alkalmas.
Közvetítő nélkül.
HAIFA, REGIMERKAZ,
Hadekalim-u. 4., tel. 4920

Ujsszerű ránctalanítás
A kozmetikai tudományos kutatás legújabb csúcsteljesítménye a
„ROYAL SZÉRUM”
megfiatalítja és friss étellel tölti meg arcából.
IZRÁELBEN KIZARÓLAG:
Báró Ila kozmetikában
HAIFA, Balfour u. 3. Tel. 3201.

INGYEN küldjük el eseménysajtó raktárunkból MAGYARORSZÁGRA, ROMANIARA, CSR-ha
Füllőverek kiállítását Árbas. - Gyapjufonalak és tisztalécyes kendők nagy választékban.
DIZZA üzleteiben HAIFAN Herzl-u. 52 és 24

Haifa közvetlen közelében, betegség miatt sürgősen **ATADÓ** nagy vevőkörrel rendelkező.
rövidaruúzlöt (lakással együtt).
Bővebbet: Grünbergernél, Haifa, Schapira 13.

PICASSO
olyannak festi le, amilyenek látja, a Foto Brenner fényképezőgép úgy veszi le, amilyen. Minden természetűen örökíti meg a képet és a fényképezéshez nem kell művészek lennie. Mindenki a saját fényképezze.
Betanítás díjmentesen!

PENZI FOLYOSÍT ÉRTÉKEKRE
LOMBARD TALPIOT
HERZL U. 61. SZ.
Haifa, ERDŐS és STOSSEL

Photo-Brenner
31 HECHALUTZ ST.
CORNER SHAPIRO ST.
TEL. 4137 HAIFA

Reuven
NŐI FODRASZAT É MANTÓR
HAIFA, ARLOSZOFF-SZALON, HESS-U. 1
Uj vezető: HELLA, azelőtt a Polatssek-szalokban.
Frizurák a legújabb divat után és módszerrel.

Haifai mozi-műsor:
PEER (Tel. 2232): CRUEL SEA
ORAH (Tel. 4017): HANS CHRISTIAN ANDERSEN (színes, 4-ik hét), Danny Kaye, Geanmarie
AMFITEATRUM (Tel. 4018): Cinemascope KING OF THE KHYBER RIFLES (színes, 2-ik hét)
ARMON (Tel. 4848): LUKRECIA BORGIA (színes) — Martin Carol Pedro Armendariz
EN-DOR (Tel. 3421): Szombat, vasárnap, hétfő: MINDENT NEKED ADTAM Kedd, szerda, csütörtök: A VOLGY DALA (híres arab film)
MAY: A MAURICIUSZ UGY — Jacob Wassermann regénye nyomán. — E. Rossi Drago, D. Gelin
ACMON (Tel. 3003): Izráeli bemutatás DANCE LITTLE LADY (színes). May Zetterling, Terence Morgan
MAXIM — Tel-Amal-Chalissa: A DREYFUSS PER Paul Muni
HADAR (Tel. 2509): Szombat, vasárnap, hétfő GODELIN Allan Lad, Virginia Mayo Kedd, szerda, csütörtök: PARIS SETANYA (színes) Marta Toren
GAL-OR Nappal: péntek, vasárnap, hétfő: RAWHIDE Kedd, szerda, csütörtök: NEM VAGYUNK HAZASOK Este: STEEL TRAP (2-ik hét) — Therese Wright, Joseph Cotten

CIRO Bár — kabaré, Herzl-u. 32. Esténként, péntek este is Nagy művészi műsor!

Az amerikai gazdasági élet idegközpontja:

(7)

A WALL STREET

Irta: Schön Dezső

amely — hírével ellentétben — liberális szellemű. A Wall Street és a Broad Street sarkán áll a new-yorki tőzsdépalota, amelyet — ki tudja, mi okból — ögörög szentély stílusában építettek meg. Naponta hatmillió dollár értékű részvény cserél itt gazdát. Ezekben a felhőkarcolókban székelnek a nagy bankok, biztosítótársaságok, hajózási vállalatok. Szóval ez a Wall Street, az amerikai „business” jelképe, amelynek nevét a kommunista propaganda jóvoltából a vasfüggöny mögötti országokban legalább olyan jól ismerik, mint magában Amerikában.

es, amely nemcsak a falon levő táblán mutatja a változásokat, hanem egyidejűleg papírszalagon leírva is adja azokat. Innen figyeljük a tőzsdé minden mozzanatát. Tudunk kell — mondja és az óriási, elektromos fényekkel megvilágított táblára mutat — hogy a sorban levő két-három betű az értékpapir ne-

atává ennek a hálózatnak a szála olajnak. Cseng a telefon. Dr. Görög felviszi a hallgatót. „Halló” (tenyerével letakarja a telefont és magyarul beszél). „Szervusz Jenő” (így magyarul), igen, tartózkodó. Ez természetes, választások előtti nap.” (Most Jenő beszél Kanad-

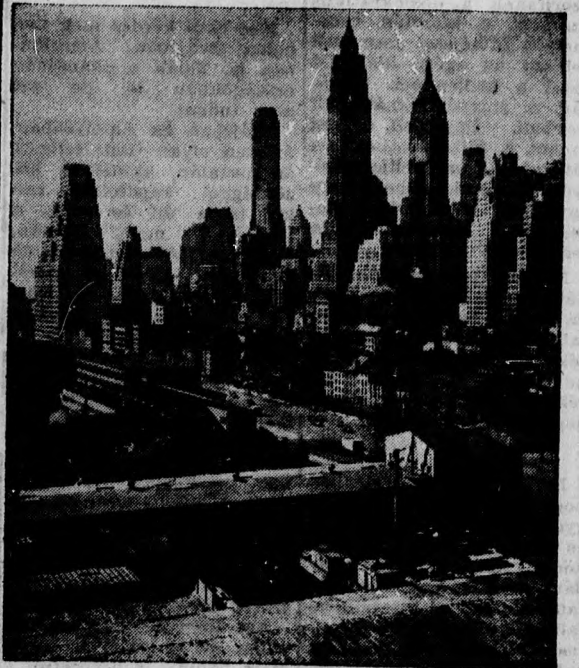
— Bizony én is örvendélek — szól újra az első — minden megtakarított pénzom CP-papirokban fekszik.

Biztos jövedelem, vagy spekuláció

Szerettem volna tudni, hogyan tanulja meg az amerikai polgár a tőzsdézés művészetét. Dr. Görög szerint a tanuláshoz sok módja van. Könyvek, a lapok közgazdasági rovatai. De tantják a tőzsdéstudományt esti kurzusokon. Egyes tőzsdéügynökségek 4-5 hetes tőzsdé tanfolyamokat rendeznek, főleg nők részére. Kétfajta befektető van — kapom a felvilágosítást. — Az egyik betétt akar, megtakarított pénzt akarja kihelyezni. Ennek „steady income” (biztos jövedelem) a neve. Az emberek szívesen fektetik pénzüket részvénybe, mert a bankok nem fizetnek kamatot. Az ilyen befektető telefont, vagy hasonló „szolid” papírt vesz, amelyben nincs fantázia, de meghozza a 4 százalékos osztalékot, a tulajdonos biztos kézzel „vágja a kupo-

nekát”. A befektetők 80 százaléka azonban spekulációra vásárol, illetve abban a reményben, hogy az árfolyam emelkedni fog.

— Nem túl kockázatos a dolog? — teszi fel Necha a kérdést. — Dr. Görög mulat a naiv kérdésen. — Persze, hogy van veszély, — mondta. — A piac 12 éve virágzik. Lehet, hogy egy-két éven belül visszacsúsz következnek be. Arról azonban gondoskodtak, hogy az 1929-es krach meg ne ismétlődhesse. Mig 1929 előtt a tőzsdé szabad préda volt, minden azon múlott, ki hogyan adta el papírjait és mennyit nyomtatott belőle, most az állam ellenőrizi a tőzsdé működését. A törvényes intézkedések egész sora biztosítja a részvényest a nagyobb megrázkódtatásoktól. Hogy csak egyet mondjak: a krach előtt korlátlan volt az úgynevezett „margin-vétel”, vagyis ötezer dollár készpénzzel például akár 100 ezer dollár értékű részvényt lehetett vásárolni. Amíg az irányzat szilárd volt, addig nem is volt baj. De ha a papír esett és az esés elérte az 5 százalékos, illetve azt a különbséget, amit az ötezer dollár készpénz fedezett, az ügynök piacra dobta a papírokat és a befektető pénze egyetlen pillanat alatt elszórt. Ma a „margin” 50-75 százalék között mozog.

A WALL-STREET FELHŐKARCOLÓI

Látogatás a newyorki tőzsdépalotában

Pénteken, október 29-én látogattunk el a Wall Streetre. Ez a nap évforduló volt: pontosan 25 évvel ezelőtt — 1929 október 29-ikén — roppant össze a new-yorki tőzsdé, órák alatt milliók veszítették el vagyonaikat és megkezdődött a gazdasági depresszió, melyhez hasonló Amerika sohasem ismert. Ezen a napon, amelyet a „fekete kedd” néven emlegetnek, több mint 14 millió darab részvényt dobtak piacra és a bizalmatlanság romokba döntötte Amerika egész gazdasági felépítményét. Ezen a Járzeit-napon a Wall Street úgy rajzik, mint a méhkas. Főtisztviselők, középvezetők, titkárnők, gép- és gyorsírók, ügynökök ezrei, tiszteletbeli vendégek a utcára. Lőnésele. Mind elegánsak, mintha egyenesen a divatlapból léptek volna ki. Mindannyian sietnek. Mintha éreznék, hogy az egész világ terhe az ő vállukon nyugszik. Déli félcégykor a közönség is beengedik a tőzsdépalotába. Beléptéidj nincs. A hosszú karzatok kényelmes püspökfotelek várják a látogatót. Az első félórában az

ember nem érti az összefüggést, csak átgázol, izzadt emberek lát, akik idegesen futkosnak egyik helyről a másikra. A padló tele van papírhulladékkal, úgy néz ki az egész, mintha legálább ezer papirkosarat öntötte volna ki. Gong szól, különböző táblákon számok futnak. Az ember csak lassan barátkozik meg a képpel és felismeri az üzletkötés technikáját, az adásvétel és árfolyam közötti összefüggéseket.

A folyosón egy egész táskára való „irodalmat” nyomnak az ember kezébe. Az egyik füzet címe „Az intelligens tőkebefektető”. Kis ravasz, a hiúságra apellál, ott akar megfogani. A másik címe „Hogyan vásároljunk értékpapírt?”. A harmadik nyíltan beszél: „Amitől kell elmenekülni”. „Ez a kor — mondja — az atomkor. Ma már kétségtelen, hogy a modern technika útörvénye, Amerika, az atomenergiát a nép szolgálatába fogja állítani.” A tőzsdéirodalom minden egyes sorából a bizakodás hangja csendül ki. Mintha 1929 október 29-ike sosem létezett volna...

ve, az első szám a tegnapi zárás, a második a ma reggeli nyitás, a harmadik — a nap folyamán elért legmagasabb jegyzés, míg az utolsó szám a legutolsó kötés, illetve a pillanatnyi árfolyamot jelzi. Figyeljük csak jól meg (tanárasson magyarul), egy szám eltűnik, más szám jelenik meg helyette, — ez az árak hullámzása. Ez jelzi az üzletkötést. New Yorkban körülbelül 800 ilyen iroda van és hasonló irodák vannak Amerika minden nagyobb városában, Kanadában és a nyugati világ különböző pontjain. Valahányszor megkötnek egy üzletet, valahányszor egy értékpapírt árul fel, vagy lemegy, más szavakkal: a tőzsdé minden rezgését felfogják itt és felfogják mindenütt, jól, azt nem halljuk, de nem sokára dr. Görög újabb szóhoz jut. „Az utóbbi hetek tendenciája alapján olajat ajánlok, mondjuk, hogy Royal Dutch. Hatvannyolc és egynegyven volt a nyitás. Most hatvannyolcon áll.” (Ismét a drót végéről beszélnek, úgy látom, hogy Jenő elfogadta az ötletet, mert dr. Görög már fogja is a tollát): „Igen, vétel, 100 darab Royal Dutch. Érttem, igen, értem, szóval nem magasabban, mint hatvannyolc, noteszt nézi. A tőzsdeteremben levő ügynökökkel beszél. Feladja a rendelést. Közli az ügynökkel az ügyfél kontószámát. Egy perc múlva az egész világ tudni fogja, hogy a new-yorki tőzsdén egy újabb üzlet kötötték.

„Tiéd a gyár, magadnak dolgozol”

Ezeröttszáz vállalat papírjait vezették be a newyorki tőzsdén. Köztük 30 olyan cég van, amelynek vagyona túlháladja az ezermillió dollárt. Telefon, olaj, acél, vasút, dohány, újság, biztosítás, bank, hajózás és e hatalmas birodalom pénzügyének minden ágazata. Az amerikai tőzsdén (nem azonos a newyorki tőzsdével) 900 cég papírjait vezették be. Sok száz vállalat tőzsdén kívül helyezi el részvényeit. Ennek a nemzeti vagyonnak túlnyomó része az amerikai polgárság kezében van. Millió és millió ember fekteti értékpapírba megtakarított pénzét. A tőkegyűjtés egy másik módja az életbiztosítás és a bankbetét. A részvények, biztosítási kötvények és betétek révén az amerikai családok milliói közvetlenül részesednek az ország gazdasági prosperitásában és jövőjében. — A gyár nemcsak munkát ad — magyarázza dr. Görög — hanem hasznót is hajt. Ha tehát a General Motors munkása GM-részvényt vesz, nemcsak alkalmazottja a vállalatnak, hanem társulajdonosa is. Amilyen mértékben nő és erősödik a gyár, olyan mértékben gazdagodik a munkása is. Az amerikai gyárakban nincsenek piaktók, a

melnyek hirdetik „Tiéd a gyár, magadnak dolgozol”, de a munkás érzi, hogy a gyár az övé és magának dolgozik. Munkájáért első sorban ösztalékot kap, a részvény osztalékot hoz, az értékpapir emelkedése hasznát. A jövedelem nagy részét az állam veszi le, aminek szintén részese. Ez biztosítja az agkori nyugdíjat, munkanélküliségét. — Amikor még ellenségekben voltak a republikánusok, „kommunizmus”-nak nevezték ezeket a szociális reformokat, de már két éve hogy kormányon vannak a kongresszusban többségük volt, mégsem mertek hozzászólni egyetlen szociális vívmányhoz sem, mert tudják, hogy ezek mélyen begyökereződtek az amerikai életbe. Ha hozzávulnának, a nép bizalma egycsapásra elfordulna tőlük. A helyzet illusztrálására dr. Görög a következő epizódot mondja el: „A szakszervezet sztrájkot proklamált a Canadian Pacific vasúttársaságnál. A tőzsdé reagált a sztrájkra, a CP-papírjai estek. A sztrájk harmadik napján a vasúttársaság két munkása találkozik. — Mi a véleményed a sztrájkról? — kérdi az egyik. — Örvendélek, ha már holnap megbukna — adja meg a választ a másik.

Amerika gazdasági élete a Wall Streeten bonyolódik. Ez a tüdő, amelyen keresztül az amerikai közgazdaság lélegzik, a szív, amely a vérkeringést szabályozza. A newyorki tőzsdén bejegyzett 1500 vállalat papírjait több mint 300 milliárd dollárra becsülik. A tőzsdé a szellemi szerepét tölti be, amely pontosan fejlegyez minden kengést.

Mire reagál a tőzsdé? Hátborzúra, békére, inségre, bőségre, esőre, napsütésre. Ha bombát dobunk le Formozára, ha a francia parlament jóváhagyja Németország felfegyverzését, ha Kuvaitban új petróleumkutatókat fedeznek fel, ha tudósok egy újabb lépéssel jutottak előre a medicina, a repülés, a vegyészlet, az atomtermelés, a telekommunikáció, a filmgyártás, vagy az élet más terén, ha Marilyn Monroenak eszébe jut egy új bundát felvenni, — bizonyos lehetsz felőle, amikor a hírről tudomást szerzel, abban a pillanatban a tőzsdé árfolyamjelző táblája — a világnak ez a legérzékenyebb műszere — már lereagátta az eseményt. A newyorki tőzsdé első

Az izraeli olajnak már van ára

Dr. Görög azt fejtegeti, hogy a nagy cégeknek nincs látható többség. Léteznek ugyan még családok által kontrollált vállalatok, úgy, mint a Du Pont, Ford, Morgan, Atchison, Rockefeller, Woolworth cégek, de számuk egyre apad. Az elmúlt hetekben történt, hogy Amerika egyik hatalmas vasúttársaságánál, amelynek neve New-York Central R. R., és amelynek vagyona a legutóbbi mérleg szerint 1992 millió dollár, leváltották a vezetőséget. A részvényesek egy csoportja bizalmatlan a vezetőség iránt, bírálja üzleti politikáját. A csoport híveket toboroz a részvényesek között és ha munkája eredményes, a közgyűlés megbuktatja az eddigi vezetőséget és új emberek kerülnek az élre. A befejezéshez dr. Görög még egy manővert tartogat számomra. Az elmúlt hónapokban vezették be az amerikai tőzsdén az izraeli olajpapírokat. Az egyik vállalat neve Mediterranean Petroleum Corp., a másik neve Pan Israel Oil Corp. A papírok iránt érdeklődés van. Az egyik összegezés azt mutatja, hogy 318 tételt adtak el, minden tétel 100 darab részvény. „Olajat még nem találtak Izraelben, de ennek a még-még-nem-talált olajnak már van ára...”

Optimista közgazdászok úgy vélik, hogy az 1929-es krízis volt az utolsó nagy válság, amely soha többé nem ismétlődhet meg. Feltevéseit azzal indokolják, hogy azóta a gazdasági rendszer tökéletesedett, a javak elosztása kiegyenlítődt, a társadalombiztosítás átfogó, a termelés és fogyasztás hihetetlen számokat ért el, a chance az életbe való beilleszkedésre minden polgár számára nagy: a tőzsdé és a vállalatok hatóságai ellenőrzése meggátolja a felelőtlen spekulációt; az általános életszínvonal olyan magas, hogy kizárja a szociális elégedetlenséget. Mindezek alapján prognózisuk bizakodó, derűlátó. Nem kételkednek benne, hogy a prosperity fel-felé tendáló irányzat, amely több mint tizenkét éve tart, a közeli években folytatódni fog. „Az 1929-es krízis volt a demokratikus rendszer utolsó válsága” — mondják. Ösztinte szívből kívánjuk, hogy ez a derűlátó prognózis váljon be és az amerikai prosperitásában ne álljon be törés, mert ez a gazdasági konjunktúra nemcsak az amerikai nép érdeke, hanem ettől függ — nem kis mértékben — a mi fiatal államunk jóléte és fejlődése is.

A 29-es krach tanulsága

Mielőtt elmentem a Wall Streetre, átfutottam a reggeli lapokat. Az újságok megemlékeztek az évfordulóról. „Feljegyezzük ezt a napot — írja a New York Times — mert a polgárháború óta egyetlen esemény sem vesződött be olyan mélyen az amerikai nép emlékezetébe, mint a nagy depresszió. („The great depression”). „A történelem írólójája — írja a jiddis nyelvű szociálistá Vorwärts — hogy éppen F. D. Roosevelt, a béna fizikumú ember, aki nem bír megállni a maga lábán, állította talpra az ingadozó Amerikát. Ő hajléta végre a nagy szociális reformokat és megvetette alapját a mai prosperitásnak és jólétnek. A nagytőkés — a tőzsdén elszennvedett nagy veszteség után — kénytelenek voltak együttműködni Roosevelttel, aki bevonta őket a nagy szociális forradalomba.” „Keresves lecke volt az 1929-es krach — írja a Mirror — de okunk rajta. A felelőtlen spekulációnak örökre befejezett. Biztos kézzel szabályozza a tőzsdét, ellenőrizi a vállalatok és bankok manipulációt. A „New Deal” következtében termelésünk és fogyasztásunk olyan színvonalat ért el, mint soha ezelőtt. Minden okunk meg van rá, hogy bizakodással tekintünk a jövő elé.” „Súlyos válságon mentünk keresztül — írja a Columbia Fog-Morgen-Journal — a tőzsdéink már azt hitték, hogy sosem fogunk kilábalni belőle. Az amerikai do-

Hogyan működik a newyorki tőzsdé?

A Wall Street labirintusában dr. Görög Frigyes jóvótából kaptunk betekintést. Dr. Görög, aki a hátdén kívül helyezi el részvényeit. Ennek a nemzeti vagyonnak túlnyomó része az amerikai polgárság kezében van. Millió és millió ember fekteti értékpapírba megtakarított pénzét. A tőkegyűjtés egy másik módja az életbiztosítás és a bankbetét. A részvények, biztosítási kötvények és betétek révén az amerikai családok milliói közvetlenül részesednek az ország gazdasági prosperitásában és jövőjében. — A gyár nemcsak munkát ad — magyarázza dr. Görög — hanem hasznót is hajt. Ha tehát a General Motors munkása GM-részvényt vesz, nemcsak alkalmazottja a vállalatnak, hanem társulajdonosa is. Amilyen mértékben nő és erősödik a gyár, olyan mértékben gazdagodik a munkása is. Az amerikai gyárakban nincsenek piaktók, a

Kármí úr, kérek két hatpizzaszteres bélyeget

Azzal kezdődött az egész, hogy egy állami hivatalban jártam. A szóbanforgó tiszt viselő, akinek ügyes-bajos dolgomat előadtam, hirtelen méregbejött. Nem tudom, hogy miért. Vajon a pusztán jelenlétem idegesítette? Vagy talán hirtelen észbe jutottak a gondoljai?

Nem, nem tévedek. Egész biztosan kiállított. Előfordul ilyenek itt is, másutt is. Szóval kiállított egyet: — Honnan vetted észre, hogy süket vagyok? — kérdeztem tőle csendesben.

A hivatalnok zavarba jött. — Süket vagy? — kérdezte.

— Biztosan — válaszoltam — hiszen, ha nem volnék süket, akkor csak nem kiabálnál velem...

Ezzel a kettőnk közti incidens véget ért. A szóbanforgó tisztviselő olyan szépen és olyan szelíden adta meg a szükséges felvilágosításokat, mint ahogy mondjuk az ügyvéd beszél a saját kliensével.

A baj csak az, hogy a konfliktus nem kettőnk között van. Nem köztém és a szóbanforgó hivatalnok között, hanem a bürokrácia és az ország lakossága között.

Mindjárt hozzá is kell tennem, hogy ez nem izraeli probléma. Nem nálunk született meg a bürokrácia és nem is napjainkban jött a világra. Avagy nem beszél már Shakespeare is az egyik drámájában a „hivatalnok urak packázásáról”?

A hivatalnok-osztály bábja a középkori rendi társadalom volt. Nevelődés pedig a feudális világ. A hivatalnok a király hivatalnok volt és a főúrnak, vagy a püspöknek. Erthető tehát, hogy a feudális, vagy félfudális hivatalnok magát roppant felsőbbbőségnek, a „népet” pedig roppant alacsonyrendűnek tartotta. Egy régi világból való főszolgabíró alighanem el is hitte, hogy a paraszt nemcsak pénzben, hanem szellemekben is szegényebb, mint a hivatalnok. Hogy a paraszt vagy általában a szegény ember kevésbé differenciált és primitív, mint a feljebb rendelt hivatalnok.

Es hogy emiatt más nyelven kell beszélni hozzá. Ezt a más nyelvet, egy valamiféle erőteljes népies-gyerekes nyelvet használta a főszolgabíró, ha egy paraszttal beszélt. Ilyenformán:

— Mongyacsca, kend Jáános...

Nos, persze abban a félfudális világban Jáánosnak vagy Mózsinak nem volt

Írta: Jánbor Ferenc

más választása, mint belémenni az efafta társalgásba.

Most persze másról van szó nálunk is, meg a világban is.

A hivatalnok nem a királyi hivatalnok, de nem is a népé. Majdnem minden országban öncélú osztály lett a bürokrácia. A hivatalnok saját magának a hivatalnok. Vagyis nagyjából úgy képzel, hogy nem ő van a közönségért, hanem a közönség van érte.

Angliában nagyon érdekes processzus ment végbe. A hivatalnok valóban udvarias lett, szolgálatkész és igyekszik mindenképpen megkönnyíteni az ügyes-bajos embernek a dolgát.

Am, valami mégis megmaradt a feudális világból. A roppant magas pódium, amelyen ül a bíró, a rendőr, a vámtisztviselő, de mindrendű más hivatalnok is. Ilyen roppant magas pódium előtt állva, olyan roppant apró lesz az ember. A nagyméretű distanciától elfogódott lesz, de voltaképpen ez is a célja az ilyen magas hivatalnoki pódiumnak.

Ez a magas pódium át-hajózott Amerikába is és nálunk, Izraelben is megvan a rendőrszobában és a bíróságnál. Ugy hagyták örökségül ránk az angolok.

Inkább betegem, mint egészségesem, majdnem két esztendő óta nem is olyan régen Svájcban Thomas Mann híres „Varázshegyén”. Mikor először mehettem le a hegyről, éppen nagy svájci mintavásár és kiállítás volt Bazelben. Ott voltam az egyik sajtófogadtatáson, ahol többek között elmondták, mennyit törtek az illetékesek a fejüket, hogyan lehetne ezen a mintavásáron kiállítani a

Persze az igazság az, hogy hivatalaink legnagyobb része demokratikus és udvarias szellemben működik. Az a rendszer például, ami a bejelentőhivatalban, vagy az útlevelehivatalban uralkodik, az mentes minden bürokratikus cafrangtól. Egyszerű, fájdalmentes és gyors.

Am, mégis vannak hivatalok, ahol ez nem így van és amelynek falai közül megbántva és megsértve távozik a fél...

A napokban hirtelen rájöttem, hogy van erre a kérdésre megoldás. Es arra is rájöttem, hogy ez a megoldás roppant egyszerű.

Haifán, a Hár Kármelen bementem a postahivatalba és roppant kellemesen lepett meg, milyen udvariasak és milyen szívélyesek e kis postahivatal tisztviselői a felekkel.

Hát persze, hogy udvariasak.

Hiszen a „Hár Hákermel” egész kicsi lakóhely. Postatisztviselő és ottlakó ismerik egymást személyesen, úgyszólván névről is. A kapcsolatot a tisztviselő és fél között konkrét, személyes, amely kapcsolat majd nem minden esetben emberes. Szemben az absztrakt kapcsolattal, ahol nem két személy, hanem a hivatalnok és a fél állnak egymással szemben.

Az ilyen absztrakt kapcsolatot könnyen torzulhat gorombaságba.

Nos ez a kérdés meg van oldva Svájcban, Amerikában is. Talán a skandináv országokban is, de azt nem tudom.

Svájcban és Amerikában, minden olyan tisztviselőnek az asztalán, akinek a közönséggel kapcsolata van kis tábla áll és rajta a tisztviselő neve. Postán, bankban, adóhivatalban, városházán, részvénytársaságoknál, egyzóval a köz- és magánhivatali szektor minden részében.

Igy lesz a kapcsolat hivatalnok és a fél között egyszerűre konkrét és személyes.

Igen jó dolog ez, mert mondjuk Müller úr Svájcban, másképpen viselkedik, mint a hivatalnok, az absztrakt tisztviselő.

Müller úr köszönni szokott, meg helyet szokta megkínálni a vendégét. Es szeret udvariasan beszélni. Azt hiszem, nagyon jó volna ezt a táblácska-rendszert nálunk is bevezetni.

Könnye e tudnám képzelnem magamat a postán egy toloablak előtt, miközben azt mondom: — Sálór, mar Kármí, kérek, adj nekem két hatpizzaszteres bélyeget.

A többi elképzelhető mindenki magának.

Azt hiszem, hogy a táblácskák között szívesebben keringene minden fél állami, városi, hisztadruti, vagy magánhivatalokban.

szívai demokratikus gondolkodást és viselkedési módot. — Mig aztán győzött a következő álláspont: Valószínű, hogy a kiállítás egyik sarkában szimbólikusan kifejezésre lehetne juttatni ama gondolatokat, amelyek a svájci demokrácia alapjait szolgálják. Am, ennél a plasztikus bemutatásnál sokkal fontosabb az, hogy a kiállítás egész üzeze tellive legyen a svájci demokrácia szellemével. Ahelyett, hogy beszorítanak a demokratikus kultúrát a kiállítás valamelyik fülkéjébe, meg kell telíteni az egész kiállítást ezzel a szellemmel. Mindjárt a jegypénztárnál kell kezdeni. Ugy kell építeni ezeket a fülkéket, hogy a látogatónak ne kelljen mélyen lehajolnia ahhoz, hogy egy kis ablakocska keresztül a hivatalnokkal a jegyváltást elintézzék...

Nos, ki tudja gondolnánk-e nálunk például arra, hogy az ország összes postahivatalában éles magásra építsék a toloablakokat, hogy ne kelljen a „félnek” derékban meghajolnia ahhoz, hogy bélyeget vegyen.

Esztendő óta nem is olyan régen Svájcban Thomas Mann híres „Varázshegyén”. Mikor először mehettem le a hegyről, éppen nagy svájci mintavásár és kiállítás volt Bazelben. Ott voltam az egyik sajtófogadtatáson, ahol többek között elmondták, mennyit törtek az illetékesek a fejüket, hogyan lehetne ezen a mintavásáron kiállítani a

Persze az igazság az, hogy hivatalaink legnagyobb része demokratikus és udvarias szellemben működik. Az a rendszer például, ami a bejelentőhivatalban, vagy az útlevelehivatalban uralkodik, az mentes minden bürokratikus cafrangtól. Egyszerű, fájdalmentes és gyors.

Am, mégis vannak hivatalok, ahol ez nem így van és amelynek falai közül megbántva és megsértve távozik a fél...

A napokban hirtelen rájöttem, hogy van erre a kérdésre megoldás. Es arra is rájöttem, hogy ez a megoldás roppant egyszerű.

Haifán, a Hár Kármelen bementem a postahivatalba és roppant kellemesen lepett meg, milyen udvariasak és milyen szívélyesek e kis postahivatal tisztviselői a felekkel.

Hát persze, hogy udvariasak.

Hiszen a „Hár Hákermel” egész kicsi lakóhely. Postatisztviselő és ottlakó ismerik egymást személyesen, úgyszólván névről is. A kapcsolatot a tisztviselő és fél között konkrét, személyes, amely kapcsolat majd nem minden esetben emberes. Szemben az absztrakt kapcsolattal, ahol nem két személy, hanem a hivatalnok és a fél állnak egymással szemben.

Az ilyen absztrakt kapcsolatot könnyen torzulhat gorombaságba.

Nos ez a kérdés meg van oldva Svájcban, Amerikában is. Talán a skandináv országokban is, de azt nem tudom.

Svájcban és Amerikában, minden olyan tisztviselőnek az asztalán, akinek a közönséggel kapcsolata van kis tábla áll és rajta a tisztviselő neve. Postán, bankban, adóhivatalban, városházán, részvénytársaságoknál, egyzóval a köz- és magánhivatali szektor minden részében.

Igy lesz a kapcsolat hivatalnok és a fél között egyszerűre konkrét és személyes.

Igen jó dolog ez, mert mondjuk Müller úr Svájcban, másképpen viselkedik, mint a hivatalnok, az absztrakt tisztviselő.

Müller úr köszönni szokott, meg helyet szokta megkínálni a vendégét. Es szeret udvariasan beszélni. Azt hiszem, nagyon jó volna ezt a táblácska-rendszert nálunk is bevezetni.

Könnye e tudnám képzelnem magamat a postán egy toloablak előtt, miközben azt mondom: — Sálór, mar Kármí, kérek, adj nekem két hatpizzaszteres bélyeget.

A többi elképzelhető mindenki magának.

Azt hiszem, hogy a táblácskák között szívesebben keringene minden fél állami, városi, hisztadruti, vagy magánhivatalokban.

Azt hiszem, hogy a táblácskák között szívesebben keringene minden fél állami, városi, hisztadruti, vagy magánhivatalokban.

Irodalom - Művészet

Mose Castel a telavivi muzeumban

Castel kétségtelenül a „leg-izraelibb” festő Izrael összes festői között. Nemcsak azért, mert Jeruzsálemben született (1909), s életének egy részét ott s egy részét Cfaton töltötte, ahol a művésznegyedben teljesen keleti módra berendezett lakása és ateliere van, hanem mert képeiben ősi zsidó elemeket dolgoz fel.

Castel, mint Cfat festője vált híressé s telavivi és cfat kiállításain, Cfat városának vallásos titokzatoságát, misztikus légtörét örökölte meg képeiben. Mostani kiállítása — a négy utolsó év terméke — nagy meglepetés mindenki számára, mert semmiben sem hasonlít a festő előző műveire. Új művészeti orientációt tár a néző elé 60 kiállított képben. Castel a formai, reprezentábilis művészetéről áttért az absztrak, elvont kifejezési módra.

Castel karrierjének kétségtelenül új korszaka kezdődik ezzel, amely tarthat hosszabb, vagy rövidebb ideig, de fejlődési fokot jelent — mint minden művésznél hasonló megnyilvánulás — amely kimélyíti, kiszélesíti a művész koncepcióját, szélesebb mederben állítja akotóerejét és művészi egyéniségét. Ez az új iránykeresés Castelnél az utolsó három év külföldi barangolásainak eredménye, amikor is Amerikában, Franciaországban és Angliában járt. Képel magikus erejű színpompával telített a múzeum harmadik emeletét, tele vitalással, képzőerővel és költészettel. Az ezerárnyalutú, leginkább derűs színezvegelek, de a komorabbak is, széles skálájú és mélyreható művész alkotására vallanak.

A kiállítás hibája talán, hogy túl sok a kép — mindegyik a motivumok gyakran ismétlődnek — s ez megnehezíti a különben sem könnyű kiállítás megértését.

A Castel-kiállítás hosszú idő óta a legnagyobb és a legérdekesebb kiállítás a múzeumban.

George Gershwin világhírű vált néger nép-erapéra Tel Avivban, Haifán és Jeruzsálemben látható lesz e hó 28-tól összesen nyolc elő-

adásban. George Gershwin, amerikai születésű, orosz zsidó gyermek, 1938-ban írta operáját Du Bose Heyward „Porgy” című regénye után. Az opera a délkarolinai negerek életéből veszi témáját. A mese a színes életben történik, Porgy, a nyomorék koldus Bess nevű utcalány iránti szerelmét és viszontagságát ábrázolja romantikusan, meghatón, naiv és melodramatikus részekkel.

Két és fél év óta, amióta először adták elő, a darab világhírebbé vált, és sikeres Európában, Amerikában és Európában. Mostani turnéján Olaszországba, Görögországba, Izraelbe és Egyiptomba látogat el az együttes. A színpad és a szereplők száma amerikai méretű, több mint 150 személy jelenik meg a színpadon, ezek közül 80 kitűnő színész és énekes, akik teljes díszletekkel és felszereléssel, külön repülőgépen utaznak.

Robert impresszárió, aki Párisba utazott, hogy legköze a társulatot Izrael részére, a legnagyobb ragadtatással beszélt az újságíróknak arról a művész teljesítményéről, amelyet a darab mint dráma és mint zene nyújt. Az exotikum tökéletes és hiteles, a díszletek és a zene szempontjából egyaránt.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Robert impresszárió, aki Párisba utazott, hogy legköze a társulatot Izrael részére, a legnagyobb ragadtatással beszélt az újságíróknak arról a művész teljesítményéről, amelyet a darab mint dráma és mint zene nyújt. Az exotikum tökéletes és hiteles, a díszletek és a zene szempontjából egyaránt.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Annakidején Gershwin hosszú időt át Dél-Karolinában tanulmányozta a dél negerek templomi melódiáját és szórakoztató zenéjét, hogy eredeti inspirációt szerezzen készülő operájához. A dél negerek zenéje tudvalegőleg a jelenkori jazz forrása is.

Narancsajándécsomagok (postacsomag) Magyarországra, Ausztriába, Csehszlovákiába és Lengyelországra.

EMILE VISSER & P. SHILLER Ltd.

TEL-AVIV: Achad Haam 15, POB. 2119, Telefon 62451

JERUZSÁLEM, E. Löwenthal, Hillel-u. 2, Telefon 4798, Eden-szállóval szemben.

HAIFA: „Hámerkáz” dohányáruda, Bank-u. 9. szám, Haifai Turista Iroda, Nordau utca 13. szám.

JAFFA: Foto „Nesher”, Sáfrot Jeruzsálim 18. sz., Telefon 83424.

4 Uj Kelet 1955.1.21

DIJBIRKOZÁS

Mint köztudomású az ezévi Bialisztok-díj kiosztása terén bizonyos sajnálatos késedelem állt be. A Bialisztok-díjat „a költészet és a lélekemelés” legkiemelkedőbb alkotásainak jutalmazására alapították a város nemes polgármestere, néhai dr. Jecheskiel Bialisztok emlékére, ugyanis az ő működése idején feltűnően sok költeményt írtak az országban. A díjkiosztás feltételeit magukban foglaló hivatalos alapszabályok értelmében a döntőbizottság összeállítása a következő: két híres irodalmár-féle, két zájín-dárgában lévő pákida, egy mérlegképes könyvelő és a városi koalíció pártjainak 3-3 megbízottja. Az alapszabályok értelmében minden izraeli költő jogosult a díj elnyerésére, amennyiben 1. idősebb a bíránál és 2. már kapott egyszer Bialisztok-díjat.

Szóval nehézségek merültek fel a díj ezévi kiosztása körül. A gondos rostálás után csak két komoly jelölt akadt a színpadon tekintve: Láméd Cvik, a „Láméd Cvik költeményei” című könyv szerzője, a kooperációs szektor pártfogoltja és Mem Szloczkovszki, a „Mem Szloczkovszki költeményeinek gyűjteménye” című gyűjtemény szerzője, aki a moacá többségének bizalmát bírta. A sajtó, amely a díjkiosztás kezdeti nehézségeiről mindvégig a legnagyobb diszkrecióval, nevek említése nélkül, számolt be, közölte, hogy a Bialisztok-díjat valószínűleg az a jelölt fogja megkapni, akinek rövidebb a neve”, tekintve, hogy mostohaapja szoros kapcsolatban áll az alpolgármesterrel, de ugyanakkor más felelősségteljesebb újságok visszautasították ezt a nevésséges hozzáállást egy irodalmi díj ünnepélyes kiosztása alkalmával és azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy „a hosszabb nevű jelölt”-nek jobb kilátása vannak, mert pillanatnyilag ő a kevésbé ellenszemes párt tagja. A nagyközönség élénk figyelemmel kísérte fenti diszkret kommentárokat és időnként megvitatta, hogy most voltaképpen Cvik, vagy Szloczkovszki rejtőzik a „rövidebb név birtokosa” jellegű hívós meghatározások mögött.

Am az utolsó pillanatban, amikor már úgy nézett ki, hogy a városi főszámvevőség beavatkozása a kooperatív szektor javára billenti a mérleget, váratlanul megjelent a porondon Gimmel Tobruk a „Gimmel Tobruk verses antológiája” című mű szerzője, akinek sikerült biztosítania magának a városi vezetőség többségének maradéktalan támogatását. Ilyenképpen a helyzet némileg bonyolultabbá vált. Az egyik reggeli újság közölte, hogy a döntőbizottság valamely bírása szerint ez a harmadik költő nem jöhet számításba, miután a bizottság levelet kapott egy bizonyos illetőtől, mely leveleiben utalás történt arra, hogy „nem örlénekedés előbb kör-

ben” amennyiben, ez, a harmadik, kapná a díjat. Másnapra azonban egy másik reggeli lapban cáfólat jelent meg azon bizonyos illető részéről, aki bejelentette, hogy sohasem mondotta, hogy felsőbb körökben nem örlénekedés, amennyiben ez, a harmadik, nyerne a díjat, hanem ő, a bizonyos illető, csak arra célzott, hogy „egy-egy tényező nem nézék jó szemmel a dolgok illetően alakulását”, tekintettel arra, hogy fenti tényezők nézete szerint nincsen jogában egy közelebről meg nem nevezett osztálynak beavatkozni irodalmi díjkiosztásokba, vagy más hasonló politikai jellegű akciókba.

A közelebről meg nem nevezett titokzatos osztály (három betű, átlátszó folyadék, oltja a szomat, H₂O) éles nyílteri válaszában lerántotta a leplet a bizonyos tényezőkről fáradozásairól „a magasabb termetű jelölt” érdekében, akit azzal az indoklással támogatnak, hogy „ő, a magasabb termetű, jobban szeretné megnyerni a díjat, mint Láméd Cvik és Gimmel Tobruk együttvéve”.

Miután az egyes tényezők élesen tiltakoztak a sajtóban a benyáladzás ellen, a harmadik költő bejelentette, hogy lemond jelöltiségéről „a szemüveges jelölt” javára, ám ez a lépés sem vitte előbbre a díjkiosztás ügyét, ugyanis a másik jelölt is szemüveget kezdett hordani, sőt még támogatásban is részesült az egyik fontos minisztérium részéről, amelynek felelős tényezői erőteljes nyomást gyakoroltak a bizottságra, hogy a díjat „a szemüveget később viselő” (Szloczkovszki) kapja”.

A bizottság egyrésze az UNESCO-hoz akart fordulni, de az egyik kövérkés miniszter még idejében beavatkozott, jöllehet nem volt hajlandó az újságírókkal közölni jelöltjének nevét, hanem csak annyit árult el, hogy véleménye szerint az a költő méltóbb a díjra, akinek a neve a „klik” szócskával rimel, miután nevezett nemrégiben elvált szélsőbaloldali feleségétől és a hadsereg is támogatja.

Nasser „forradalmi filozófiája” — az érzelmek zűrzavara

1952 július 23-ika tagadhatatlanul fontos szerepet töltött be Egyiptom életében. Ezen a napon ragadta magához a hatalmat a tisztiklik, amelynek élén tulajdonképpen Gamal Abdel Nasser áll, de kifelé, a haza felé a külvilág felé cégerként, annak idején Nagib tábornokot állították. Ezen a napon fosztották meg trónjától Farukot, akiben a korrupció és a társadalmi zűlés megtestesítőjét látta a „forradalmi tisztiek” csoportja.

Mi volt a forradalom célkitűzése és mi idézte elő? Milyen erők mozgatták ma a Nilus partján élő 20 millió embert, milyen nézeteket vall a forradalom „spiritus-rectora”? Egyiptom mai miniszterelnöke, acionista kirakat-per főrendezője?

Ezekre a kérdésekre maga az érdekelt fél, Nasser ezredes ad választ. „A forradalom filozófiája” című művében, amelyben Egyiptom diktátora magyarázatot igyekszik adni arra, hogy mi váltotta ki a hírhedt július 23-iki „forradalmat”. Ömaga is bevallja, hogy az, amit a „forradalom filozófiájában” megírt, minden, csak nem filozófia. Előszavában ezt a kitést olvashatjuk:

„Benyomásaim eredetileg nem szántam a nyilvánosság számára. Nincs szándékomban megmagyarázni a július 23-iki forradalom célkitűzéseit és eseményeit. Céлом egészen más: felfedni igazi jellemünket és megvilágítani szerepünket Egyiptom történetében. Fel akarjuk fedni elérendő céljainkat és meg akarjuk állapítani, mekkora energia kifejtésre lesz még szükség, ha sikert akarunk elérni...”

Nasser ezután kijelenti, hogy fél a „filozófia” szótól, ezért nem is fogja többé használni. Valóban, a címen kívül nem is foglalkozik többé filozófiával és általában rejtély, hogy miért választotta ezt a címet.

„A forradalom filozófiája” héber fordítását magasrangú katonai személyiség küldte meg nekünk a következő megjegyzéssel: „Többben, akik az utóbbi időben Egyiptomban jártak, azt állítják, hogy annak az országának jelenlegi urait az igazi forradalmárok magatartása jellemzi, amennyiben a nemzet javát, minden más érdek fölé helyezik. Azt elfogadjuk ezt a verziót, akár nem, bizonyos, hogy Egyiptom fejlődésére ez a forradalom alaposan rányomja bélyegét.”

Ezek után átadjuk a szót magának a szerzőnek, aki akarva, nemakarva, bepillantást enged érzelmek zűrzavarába... „A palesztinai hadjárat kimenetele”

„Alapvetően téves az a megállapítás, hogy a július 23-iki forradalom oka a palesztinai hadjárat kimenetele volt” — állapítja meg Nasser bevezető sorában. „Sőt, a rossz fegyverek sem, amelyekkel a palesztinai fronton elláttak bennünket és aminek úgy a parancsnokok, mint katonák nagy kárát látták, azok sem idézték elő a forradalmat. Az indító okok sokkal mélyebbek voltak ennél. Lehetséges, hogy ez meggyorsította a folyamatot, de enélkül is meggesinált volna a forradalmat...”

Ezután Nasser a múltat kémleli és keresi a „lázáadás csiráját”. Oldalakon keresztül analizálja önmagát, hogy vajon mikor született meg benne a lázáadás csirája: „A lázáadás gondolata 1948

Közi: Fettman József

május 16-ika előtt született meg bennem. Ezen a napon kezdődött az egyiptomi hadsereg palesztinai inváziója és ha visszagondolok e hadjárat tapasztalataira, különös érzés vesz erőt rajtam. Palesztinában harcoltunk ugyan, de álmaimban Egyiptomban jártunk. Lövészeink a szemközti állásokban levő ellenséget célozták meg ugyan, de szívük a távoli haza iránt vonzódott, amely akkor szabad préda volt a rablók kezében. A palesztinai hadállásokban verődtek össze a szabadságot szerető tisztiek sejtjei. Faludzsánál az ellenség körülzárt bennünket, azt sem tudtuk, hogy lesz-e vége az ostromzárnak, de másról sem beszéltünk, mint országunkról, meg arról, hogyan szabadíthatnánk fel.”

„Egy napon odatelepedett mellém Kemál El-Din Huszsej (a forradalmi tisztiek tanácsának tagja, jelenleg közoktatásiügyi miniszter — a szerk.) és azt kérdezte: — Tudod-e, mit mondott Achmed el-Aziz, mielőtt meghalt? — „Mit?” — kérdeztem szórakozottan. — „Suttogva, égő szemekkel ezt felelte: — Idehallgas Kemál, a front lényeges szakasza nem itt van, hanem Egyiptomban.”

Nasser nem bírja Faludzsát elfelejteni; fejtegetései során újra és újra visszatér rá: „Faludzsá ostrom alatt állott, az ellenség oda összpontosította ágyúinak és repülőgépeinek zömét. Gyakran gondoltam magamban: itt ülünk körülzárva e földalatti lyukakban és milyen csalárd módon, felkészületlenül sodortak bennünket bele ebbe a háborúba. Nemzeti ideáljainkat élvhajlászó kezek szentségtelenítik meg, tűz zúdul ránk minden oldalról, de nincs fegyver a kezünkben. Amikor gondolatomban idáig jutottam, felkiáltottam: Hazánk Faludzsához hasonlítható. Ami most Palesztinában történik, nem más, mint az egyiptomi események miniatűrje. Hazánk is ostromzár alatt szenved, azt is az ellenség pusztítja, azt is becsapták, felkészületlenül háborúba kergették.”

Miről mesél? Nasser visszafelé pergeti a filmet és most már 1942 február 4-ikénél tart, annál a nevezetes dátumnál, amikor az angolok tankokkal vonultak be Faruk udvarába, mert attól tartottak, hogy Egyiptom a tengelyhatalmakhoz csatlakozik és így kényszerítették rá, hogy a szövetséges hatalmak barátságát, Nahas pasát nevezze ki miniszterelnöknek. „A lázáadás csirája ezt a napot is megelőzte” — írja Egyiptom diktátora. Kövesül nyomon, miként jut el gondolatmenetében 1942 február 4-ig és miként érték el az ezen a napon történeteket.

„Nemcsak a barátok — írja Nasser —, akikkel a palesztinai fronton találkoztam, játszottak szerepet abban, hogy a haza sorsán rágódtam, hanem az ellenség is. Néhány hónappal ezelőtt rólam szóló cikksorozatot olvastam a „Jewish Observerben”. A cikksorozat szerzője, Jeruchám Kohén, izraeli tiszt a fegyverszüneti tárgyalások idején velem történt találkozásairól számol be. „Gemál Abdel Nasserral arról beszélgettem — állítja a cikkíró, — miként harcolt Izrael az

angolok ellen, hogy szervezték meg a zsidók a palesztinai ellenállást és miként sikerült megnyerniök a maguk oldalára a világ közvéleményét...”

Ezt az epizódot Nasser annak bizonyítására említi fel, hogy a palesztinai fronton már arról álmodozott, miként fogja küzdelni az angolokat Egyiptomból és ezután közvetlenül idézi az 1942 február 4-iki eseményeket, amelyekről a következőképpen vélekedik: „Utána (az 1942 február 4-iki eseményekről van szó — a szerk.) ezt írtam egy barátomnak: Mit tegyünk most, hogy ránszakad a szerencsétlenség? Beletörődünk és aljasul meghunyászkodunk. Azt hiszem, hogy az imperializmus meg akar bennünket féltelíteni. Ha egy szép napon sikerül majd, hogy vannak helytompniak, akik hajlandók vérfüket áldozni és erőt mutatni az erővel szemben, az imperializmus utcanóként fog innen menekülni, mert így cselekszik mindenütt, ahol erővel találja magát szemben.”

Majd így folytatja: „Ettől a naptól kezdve új szellem költözött hadseregünkbe, a tisztiek feje nem élvezethajhászon járt többé, hanem életüket akarták áldozni hazájuk becsületének megmentéséért.”

Nasser forradalmára jellemző tehát, hogy az imperializmus elleni küzdelem szent tüze akkor gyulladt ki a későbbi „forradalmi tisztiek szívében”, amikor az angolok valóságban az utolsó pillanatban vették elejét annak, hogy Egyiptom a náci-Németországhoz és a fasizta Olaszországhoz csatlakozzék. Ettől a naptól kezdve költözött az „új szellem” a hadseregbe.

SIC TRANSIT GLORIA

Glória Vanderblit neve szinte születése óta szerepel a szenzációhajhász amerikai lapok fejlcímében. Édesapját, akitől csekély 3 millió dollárt örökölt, két éves korában vesztette el. A fantasztikus vagyon egész gyermekkorát boldogtalanná tette; édesanyja, a „nagy” Glória Vanderblit és nagynéje Mrs. Harry Payne Whitney éveken át pereskedtek a kislányért, de nem a szép szeméért, hanem a milliárdokért. Az amerikai házasszonyok milliárdjait akiknek legtöbbje olyan szegény volt, hogy még egy betévi Cadillacjuk sem állt a garázsukban, éveken keresztül tördelték kezüket a „kis” Glória szomorú sorsa felett; a tíz éves kislány hónapokon át ült értelmetlenül a tárgyalóteremben, ahol a két kontinensről beidézett tanuk végtelen sora tergette ki a legbelső családi titkokat. A viharos tárgyalás alatt fogadalmat tett, hogy: „ha felnővök és férjhez megyek sok gyermekem lesz és nagyon fogom szeretni őket, nehogy olyan boldogtalanok legyenek, mint én.”

Dacára a petíciónak, amelyet 300 „east-sidel” édesanya írt alá, azt követelve a bírótól, hogy „adjja vissza a gyermekét az anyjának” — a bíróság Glória nagynéjének adott ígazat. Glória tehát az ő gyámsága alatt nőtt fel és ment férjhez. Tíz éves korában a feketeszemű szépség egy ismeretlen impresszárió karján lejtett el a Santa Barbara-templom padsorai között és a Vanderblit nevet Mrs. Pat Di Cicco-ra cserélte fel. „Mi mást mondhat az ember egy első házasságról?” — áradozott Glória — „minthogy esodott oly furcsán „elsőnek” jósolt meg, csaknem három évig és három hónapig tartott.”

Madame Stokowska 1945-ben, 21 éves korában, amikor a valóéri ítéleten még meg sem száradt a tinta, Glória ismét frigyre lépett, ezúttal a 63 éves világ hírv karmesterrel, Leopold Stokowskival. A lényegé nusz ekkor már két házaság volt túl, plusz egy remek publicitáru nagy külföldi turné, amelyet Greta Garbo társaságában tett meg. Mint Garbo és Leopold, ezidőtájt már Glória is kitünő reklámérzékkel rendelkezett és rájött, hogy az érdeklődést úgy kelti fel

legjobban, ha látszólag kevéssé szentéletű. A maestro és Glória kaliforniai násztűz valóságos lányzókaté volt, amennyiben a titokba csak egy riportert avattak be. Es amikor első fiúk, Stanislaus megszületett, Glória álnévön vonult be a kórházba, gondoskodván ezáltal arról, hogy az eseményt minden újság megörökítse. Ennek dacára Madame Stokowska (a lengyeles képzőhöz Glória szentvedélyesen ragaszkodott) házasságának első éve viszonylagos csendben teltek el.

Kis manhattani lakásukban Leopold a muzsikájának szentelte idejét, míg Glória hol festett, hol kerámiával, hol játékonysággal foglalatokodott, gondosan ügyelve arra, hogy a maestro mindig premierplanban maradjon. Idejének javát két kislfia, Stanislaus és Christopher foglalták le.

A reményteljes maestro De mintegy két évvel ezelőtt Glóriából kitört a reaktorfeny utáni vágy és miután egy sikertelen egy személyes képfelállítást rendezett, működésének színterét áttette a világot jelentő deszkákra. Stokowsky, aki a premieren meg sem jelent, igen óvatosan nyilatkozott. „Új tehetségek feltűnését mindig reményteljesen fogadom”, mondotta.

A múlt hónapban, amikor Glória egy kis szerepben debütált: „Elete legszébb perce” című színdarabban, a nyugtalan milliommósot egyre gyakrabban látták idegen férfításágában. Stokowsky barátai nyilván jóslták: „A szaklatis elkerülhetetlen. Kérdés csupán mikor és hogyan.”

A múlt héten erre is kapott választ. Glória kiköltözött a 12 szobás Stokowsky apartmanból és az Ambassadors Hotelben vett ki szállást. Frank Sinatra karján, a manhattani új zenés komédia megerősítőjén, Glória megerősítette a híreszteléseket, de — úgymond — a válás nincs semmiféle harmadik személyi összefüggésben. Elhagyott férje, aki az egész ügyben arisztokratikus eleganciával viselkedett, megszánta a havasosbén kint várakozó újságírókat és behívta őket egy forró feketére, amelyet mint egy halás riportert megjegyezte, a legfinomabb kínai porceláncsészében szervirozott. (Time, jan. 10.)

AMIG AZ ÜVEGMASSZÁBOL ÜVEG LESZ

Írta: B. Monostory Ada

Amikor elfutunk a hálai tekintjük a gyár iekét, a óboffen” fékvő Phönícia üvegyár hatalmas háromemelet magas, gúlaalakú kemencéjéhez, ahol az üveget olvasztják, rájövünk, hogy a legforróbb nyári kánikula is semmiség az itteni hőmérséklethez képest. Ezernégy száz fok meleg van a kemencében, a kemence közelében, ahol csak kevés munkás dolgozik, körülbelül 50 fok a meleg. A kemence üveglapja mögött biborvörösén izzik az olvasztott üveg. A folyékony, izzó anyag csatornán keresztül jut a palacküveg-gyártó gépbe, amely jelenleg külföldi szállításra, penicillinhez való üvegeket gyárt.

Ez a legutókeletesebb gép, az úgynevezett Individual Section, — világosít fel kiserőm, Fleischhacker mérnök, a gyár tervező mérnöke. Ez a gép egyidejűleg öt különböző formájú üveget tud készíteni. A gépek nagy előnye, hogy ha az egyik rész elromlik, a másik négy szekció zavartalanul dolgozik tovább. Hetvenegy darab üveg készül percenként.

A gép csodálatosan dolgozik. Zúgva, zakatolva, villámgyorsan cseppen le a formába a csatornán keresztül egy-egy rubinpiros csepp. Már fordul is a forma, az előbbi rubinpiros csepp elveszti fémes izzását, opálos fényben ragyogva halad tovább a futószalagon és mint kész, átlátszó üveg kerül ki a hatalmas, emeletmagas gép másik oldalán. A kis penicillin üvegek olyanok, mint az apró katonák. Menetelnek hosszú sorban kifelé a forró, izzó gépből egy hosszú fémalagutba, ahol fokozatosan lehűtve, elérjük útjuk első állomását.

Megérintem az egyik kis üvegcset, amelynek tartalma, a penicillin, igazi katonaként hatalmas harcot folytat majd a betegségek ellen, az emberiség érdekében. Ijedten rántom vissza a kezem. Az üveg még mindig forró. A hosszú alagútban még mindig nem hűlt le egészen. Nehéz néhány perc alatt 1400 fokról 50 fokra lehűteni.

Egy hatalmas kemence mellett az üvegfúvók állnak és hosszú, méteres pipából fújják a poharakat. A pipával a tartályból szipantának fel egy adagra való izzó, tüzipros üvegmasszát, a pipát forgatva a masszát a pohár jellegzetes alakját veszi fel. De végleges formáját csak akkor kapja meg, amikor egy formába belehull, amelyből lehűlés után futószalagon, mint kész pohár kerül ki a csomagolóba. Ott ugyan még sok munka vár a pohárra, amely egyelőre csak hosszú, mindkét oldalán zárt üvegedény. Itt a csomagolóban egy forgó korong leszedi felső kobakját, egy másik forgó korong pedig homokos masszával csukókat varázsol rája. Még lecsiszolják a felső peremét és az előbbi furcsaalakú üvegholmból most már igazi pohár lesz.

Ezek után szortirozzák és csomagolják sok-sok sors társával együtt. Van itt tányér, tál, sok mindenféle holmi, üvegcsek, flóák, stb. Megnézzük még a táblaüvegyártást is. A tüzipros folyékonyan izzó üveg aszbeszhangerek között, széles futószalagon kerül fel az épület felső emeletére. Kiseb lehelő időközben, de még mindig elég forró, úgy hogy a munkások jutakesztyűben és gumilappal a kezükben emelik ki a hatalmas táblákat, amelyeket előbb egy másik munkás gyémántvágóval a kellő méretre szabott. A felesleges üveg csőrömpölvé hull le. Két munkás kiemeli az üvegtáblát a helyeyzi a teremben álló faállványokra.

Sok itt a néznivaló. Megnézzük a kultúrtermet, ahol koncerteket és előadásokat rendeznek és megnézzük a chádár obelt, ahol a munkások testi jólétéről gondoskodnak. — Nálunk igazi összmunka folyik — közli velünk az igazgatói titkár, akiről kiderül, hogy jónevű festő, akinek képeiből nemrég rendeztek kiállítást a gyárban, — a zsidó munkás, intelligens munkás, mindenhol megállja a helyét. 1934-36-ban a mai Phönícia-gyár csak kis műhely volt, privát emberek vállalkozása. Négy előmunkás és néhány munkással kezdték a termelést, de néhány évi próbálkozás után feladták a harcot és a Szolet Bone tulajdonába ment át a kis üzem. Ha elgondoljuk, hogy húsz év alatt mi lett ebből a kis üzemből, akkor láthatjuk, hogy a munka nem volt hiábaváló. Hatalmas léptekkel jutottunk előre. A néhai üzem ma ötszáz munkást foglalkoztat. A legmodernebb gépekkel van felszerelve és a Közékelet legnagyobb üvegyárának számít.

A gyár kötelekében áll a budapesti születésű Weiss Arnold mérnök, a híres pesti „Üvegház” volt tulajdonosa, aki a legelőbb üvegszakértők közé tartozik. Neki köszönhetjük, hogy a gyár anyagi ügyei évekkel ezelőtt, néhány hónap alatt rendezőttek. Weiss Arnold más hiányában feketemunkásokat alkalmazott, akik ma mind kipróbált, ügyes üvegszakértők. Es ma, az 1952-ben felállított új, modern gépekkel nemcsak az ország szükségletét tudjuk ellátni, hanem külföldre is exportálunk.

Es amíg a forró chámésos melegben iszom a még forróbb teát, megtudom, hogy a Phönícia Törökországba és az Egyesült Államokba is szállít üveget. — Mennyi a gyár kapacitása? — Ezenként 2.000.000 négyzetméter üveget állítunk elő. De teljesítőképességünk 2.500.000 négyzetméterre tudjuk felemelni. — Mennyit exportálunk külföldre? — Az 1953-as évben 200.000 négyzetmétert exportáltunk, az idén azonban ezt feljavitottuk több, mint a duplájára. 1954-ben 500.000 négyzetmétert szállítottunk külföldre. Ezt persze csak úgy érhetjük el, hogy a legmodernebb automata gépeket állítottuk be. A kemencék éjjel-nappal üzemben vannak, huszonegy órán át so lyuk a munka. — Honnan szerzik be az üzemanyagot? — Az üzemanyag nyolcvan százaléka belföldi termékek. A neveli „nagy tücsérből” hozzák a kvarchomokot, az országban található az üvegyártáshoz szükséges dolomit is, valamint a mész is errel termék. A nyersanyagok csupán húsz százalékat hozzuk be külföldről: a szódahamut, de remény van rá, hogy rövidesen ezt is az országban állíthatjuk elő.

Elbűcsözöm. Amikor a szabadba kilérek, fázósan húzom össze a kabátomat. A nagy chámásban is fázom. Bent sokkal melegebb volt. Visszanézek a gyár hatalmas kéményére, amely éjjel-nappal ontja a füstöt és büszke örömet érezek. Ez is a miénk. A Közékelet legnagyobb üvegyára, a mi földünkön áll.

Értesitem kedves pácienseimet, hogy az orvosi és kozmetikai tudomány legújabb találmánya — pattanásos és pórusos arcokra — Amerikából megérkezett.

MIRJAM KOZMETIKA
TEL-ÁVIV, ALLENBY 28. SZ.

A fagyasztás forradalma

Egy háború, amely az emberiség javát szolgálja

Írta: Wiener Andor
(Chicago)

A mi generációnknak bőven kijutott a háborúskorból. Századunk első felében kisebb-nagyobb csatározások között, két világháborúval tizedelte meg az emberiséget. Eppen ezért, színtelen jóleséssel ülök gémpempe egy olyan cikk leközpontására, amely egy csöndes forradalom, mindent elsősorban gerjedelmével, hovatovább Amerika, majd az egész emberi társadalom képét megváltoztatja, anélkül, hogy egyetlen emberi életet követelne áldozatul. Ez a háború, a kísérleti laboratóriumokban ment végbe és döntő ütközete forradalmasította az amerikai népi táplálkozási rendszert. Felfordította az évszázados szokásokat, új ételleket kreált, megváltoztatja a milliók konyhák főző rendszert, tradíciót jelentő számköszvényeket itél halálra, hogy bőség közepette, bőséget halmozva, soha nem álmított biztonságot hozzon azoknak, akiknek a legnagyobb fejtorést a konyhagondok okozták.

Az emberiség ösödiktől fogva hadakozik a nincstelenséggel és a legagyafúrtaabb találmányokat fedezte fel küzdelmei közepette, hogy a jelentkező bőség után kikerülhetlenül következő inség idejére, akár a szájától megvonva is, eldugja, elraktározza a felesleget — „a hét szűk esztendőre” — télre, vagy nyárra, hidegre, vagy melegre, másszóval arra az időre, amikor a természetes adottságoknál fogva, nem nő, nem teremhet, és így nem lesz. Chéder-nebuló koromból is visszamelegszem, hogy őseink ciszterciákba gyűjtötték az esőzések bőséges csapadékát, hogy a mindent jelentő viznek akkor sem legyenek híján, amikor az nem hull magától az égből. Nem lep meg, de innen is látom, hogy a víz, a III-ik Héber Államnak ma is egyik legégetőbb problémája. Minden nép, minden időben küzdött valamivel ellen, vagy valamiért, amelytől léte, vagy boldogulása függött. Az emberi szocializáció, a társadalmi fejlődés folyamán, mindig felhozott valamit, az összesség javára. Egyetlen cikk keretében egy lel-piel hánya da sem férne bele, mindannak felsorolására, a tűz használatosságának felfedezése óta, mindannak felsorolására, ami az egész emberiség javát szolgálja. Így hát átugorjuk a szakaszokat, hogy ráérhesünk mondanivalónk lényegére.

Amerika pionírjai sokat tanultak az indiánoktól, de a Távols-Nyugat és a Mély-Dél meghódítása után bekövetkezett első ipari forradalommal egyszerre jelentkező bőségdoboz (kanna) hordere-

je — ha felmérni lehetne — túlszárnyalja a puszkapor feltalálását is. Ezzel esett egy időbe a hűtőházak (cold storage) felállításai, ami által egyszerre nyert megoldást a vetemények és hús megőrzésére, azoknak a romlásától való megóvására is. Ez a rendszer, csak kevés változással és némi tökéletesítéssel tartotta magát az amerikai mezőgazdaságban és élelmiszeriparban. A természetes jéggel való hűtés, helyettesítette a műjég, majd a villanyerő befogása. Am, maga a rendszer, messze volt a tökéletességtől. A friss gyümölcsöt, vagy veteményt, csak rövid ideig bírták megővni a romlásától. Színe, íze, még óvott formában is, ellenére változott. A hús megszikkadt. A bádogdoboz felforrta. A torzítás, időn túl felszáradt és megszapult. Sok, sok per és perpatvar, szinte velejárója volt ennek a rendszernek és a biztosító társulatok külön szektorban kezelték a belőlük felmerülő ügyesbajos dolgokat.

A Távols-Nyugat és a Mély-Dél vidékein, specializált gyümölcs- és vetemény-gazdálkodás alakult ki. Californiától Washington államig, gyümölcsstermelő mammut-gazdaságok fejlődtek. Ezek a szektorok a népesség nagyvárosok piacaira voltak utalva. Az emberi alkotó zseni, megkonstruálta a légmentes, majd hűtött vasúti kocsikat, amelyekben védett biztonságban jutott el a gyümölcs-szezonban a farmokról, szezon után a hűtőkhöz — a keleti piacokra. A Mély-Délben hűvelyes vetemények, saláta-félék és apró gyümölcsök (eperfélék, szamóca, stb) termesztése rendezkedtek be. Ezek a termékek, szezon előtt, vagy után jelentkeztek a piacokra. Szállításukhoz a hűtött vasúti kocsik szintén elengedhetetlenül szükségesek voltak. Könnyen érthető, hogy több ezer mértőföldes távolságokról szállított gyümölcsök és veteményfélék piaci árát mennyivel felduzzasztotta az ilyen fajta szállítási és kezelési rendszer. Nem beszélve arról, hogy egész vonatokrómányok romlott állapotban futottak be sok esetben — jórészt elromlott beérkezést után a nagykereskedők, vagy a kiadásító kezén. Regényt lehetne arról is írni, hogy a tényleges termelők mily keveset kaptak — sok esetben semmit — az áruikért. Az adott viszonyok kényszerítő hatása alatt alakult ki a konzerviparnak egy másik fajtája. A szektorokban léncszerűen sorakoztak fel az új konzervgyárak. Először csak szállításra már túlért termények konzerválására, majd az egész vidék terményének feldolgozására.

A húst, gyümölcsöt és veteményt termelő gazdaságokat, polip-karjaival öleli magához a konzerváló ipar, mely a termeléstől a fogyasztásig — illetve a ter-

melt javaknak a közönséghez való eljuttatásáig terjedt meg a maga sajátos monopóliumát. Persze, hogy nem ment simán. De ki tudna statisztikát készíteni arról, hogy hány kisegisztencia esett e küzdelem áldozatául? Ki volna megmondhatója, hogy hány kis fűszerkereskedő és mérsáros ment tönkre és dőlt ki a versenyből, amíg kialakult ez a szentháromság, mely a hús-, konzerv- és fűszertermékek, valamint a kereskedelem előtt magának szerezte meg a kontrollt? Am nem is fontos ennek a kikutatása. A lényeg ami számít! Mert e monopóliisztikus rendszer kifejlesztése, attól eltekintve, hogy a keveseknek több milliárdos hasznót hozt évente, megteremtette az országban a soha nem álmított bőség paradicsomát! Hogy félreértés ne essék: nem arról van szó, hogy mindenkinek bőven és egyformán jut. Inkább arról hogy a termelt javakból olyan bőségesen kerül a piacokra és raktárakba egyaránt, hogy Amerika népe két gyomorral sem tudná elfogyasztani. Ez tulajdonképpen a paradoxon magyarazata. Ebben találjuk meg titkát annak, hogy amíg a világ tekintélyes részében éhség, nélkülözés látható az élelmiszerhiány miatt, Amerikában valóban komoly gondot okoz a mutatkozó felesleg.

Akkor a huszadik század perspektívát mérlegelik, szinte egybehangzóan meg egyeznek abban, hogy a második századfele, nem álmított és soha nem remélt fejlődési lehetőségek kinturjai vannak kibontakozóban. E megállapítás alól, az amerikai élelmiszeri ipar sem kivétel. Mert ez értekezésben eddig felvázolt prezerválási és konzerválási folyamatok, bár lehettek a külvilág előtt irigylésre méltóak: itt, idejét múltá váltak olyannyira, hogy le-tünt korok elavult eszközeinek szemétdombjára kerültek. Senki sem tanusított különösebb fontosságát az 1928-ban alakult Postum Co.-nak, mely társulat később General Foods néven kihozta laboratóriumából a gyors fagyasztás találmányát. E találmány nyomában jelentek meg a fűszerkereskedésekben és mérsárszekerekben azok a csinos kis (később már nagy) ládák, amelyek mint mely fagyasztó — deep freezerek — lettek általánosan ismertek. A gyors fagyasztás előnyeinek felismerése óta elitt huszonöt év alatt, illetve 1954-ig, az Egyesült Államokban körülbelül 1400 olyan vállalat alakult, melyek nagyjábólra a termesztés színterén, vagy annak központjában, a maga módszerével preparálja az élelmiszerterméket. Ma már ott tartunk, hogy olyan veteményt, vagy gyümölcsöt talán nem is ismerünk, ami fagyasztott állapotban hiányozna a piacról. Még szakértőnek sem kell lenni. Hiszen az átlagos háziasszony is tudja, hogy hagyja, vagy hűvelyes veteményt, ha azt a fagy megcsipte, használhatatlanná válik. Nem így a gyorsfagyasztással! Pompás, eredeti színében, ízében és vitamindús tartalmában kerül az amerikai polgár asztalára.

Rövid huszonöt esztendő alatt, annyira átváltozott az élelmiszeri iparunk, hogy kötetek kellenének az összehasonlító tanulmány bemutatásához. Étermekben csakúgy, mint a házikonyhán, friss veteményt, vagy gyümölcsöt meghazudtoló eredetiségben találunk fel a fagyasztott csomagokból. Hűvelyes bab, bor-só, karfiol, sóska vagy spenót, szamóca, szeder,

málna vagy barack, az év bármely szakaszában egyformán kapható, sőt; ha a kereslet és kínálat piaci törvényei miatt a friss holmi a szezonban drága, az elszórt előítélet híján, fagyasztottal helyettesíti a háziasszony. A nagykereskedésekben sorfalat állanak a deep freezerek, melyekben szakszerűen osztályozva, mindent megtalál a háziasszony! — Azonkívül még más is: ma már izlésses csomagolásban, védjegyezve, vignetázva, a legkülönösebb gyártmányú leveles is kaphatók. Fémhányókban, három rekeszszel, töltött pulykasült, mellette két főzelékekkel és krumplival. Olajon rántott krumpliszzeletek (Franch fried), félig sült, vagy csak kovászában preparált pogácsák. Sült csirkek, kacsák, vagy pulykák és csak a jó ég tudná felsorolni mind azt, amit a deep freezerből előhozhat. Ma már ott tartunk, hogy a baromfit is — jól rendezett hivatalos ellenőrzés mellett, kitesztítva, fagyasztva hozzák a piacra. A nagytenyésztők baromfi farmjai felszerelés között, az élő, tisztított, csomagoló és fagyasztó készülékek, elengedhetetlen kellek lettek.

A rendelkezésünkre álló kimutatás 1953-ról, arról számol be, hogy a gyorsfagyasztó vállalatok, egymilliárd és 200 millió dollár értékű árut bocsátottak piacra. Az amerikai polgári otthonokba, a második világháború befejezése óta, hatmillió deep freezer került magának utat. Ezt egészíti ki még egy másik kimutatás, mely arról ad számot, hogy a vasúti társulatok ugyanezen idő alatt 30.000 olyan speciálisan épített teherkocsit hoztak forgalomba, amelyekkel a fagyasztó centrumokból a nagyvárosokba, illetve a piacokra szállítják az árut. A kép még annál tökéletesebbé válik, ha megtudjuk, hogy az Egyesült Államok lakosainak háromnegyed részére volt szükség a fagyasztás útján forgalomba hozott élelmiszer-élelmiszer-szához. Mindez alig pár év leforgása alatt. Hogy a szokásokat, az évszaki rendszert és a főzési művészetet mennyire változtatta át, vagy befolyásolta, arról a receptek és új szakácskönyvek egész serege is tanuskodik. Országos kapcsolásokkal, nappali adásokban, a háziasszonyok millióit oktatták a fagyasztott cikkek elkészítésére televízió, miközben, nem kis diszkréció mellett hirdetik és reklámozzák az árut, aszerint, ahogy a gyárosok fizetik érte. Az atom- és hidrogénbomba korszakában, arról a fagyos háborúról csak keveset, vagy egyáltalán nem beszélnek. Pedig hordereje roppant fontos: mert ha egyszer valaha odáig jutunk, hogy Amerikán túl az egész emberiség szolgáltatába lehet lesz majd állítani, sok olyan ügyet is megoldhatunk vélünk, amelyek másfajta háborúkkal megoldhatatlanok.

MODERN LEGENDA EGY SZÉFER TÓRÁRÓL

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!
Több, mint két hónappal ezelőtt, az Uj Kelet október 18-iki számában, Fleischmann János barátom tollából szép cikk jelent meg arról a Tóra-tekercsről, amelyről néhány munkaszolgálatos társa a háború és a munkatáborok ezernyi poklán keresztül megmentett és amely szerinte hosszú vándorlás után elérkezett rendelkezési állomására — Izráelbe. Mint a történet egyik aktív szereplője és szenvedő hőse, engedtessek meg nekem, hogy kis késéssel bár, de kiegészítsem Fleischmann János leírását. Egy bizonyos: a történetben szereplő Széfer Tóra nem érkezett ki Izráelbe, de erről majd később részletesebben lesz szó.
A történelmi igazságnak tartozom azzal a megállapítással is, hogy a Tóra nem a tapolcai gettóból került hozzánk. Boldog emlékezett dr. Halpert Salomon tapolcai főrabbi, aki önfeláldozásig menő gondoskodással segített és gyámoltott bennünket a dörögdi munkatáborban, már nem tudott nekünk Széfer Tórárt a táborba beküldeni. A Tórárt 1944 márciusában Chajim öcsémnek Szombathelyen Lipschütz Vilmos, az ortodox hitközség gondnoka adta át nyugta ellenében a dörögdi munkaszolgálatosok használatára. A németek akkor már benn voltak Magyarországon. Juniusban a dörögdi századot Galiciába vezényelték. A Tórára négy szombathelyi „köseeros”: Buchinger Sájé, Neustadt Méir, Chajim öcsém és én vágástunk. Az ottivali élet-törést követő észnélküli megkülézésben és zürzavarban mi négyen fogadalmat tettünk, hogy amíg élünk, a Tóra velünk marad és ha minden más holminkat el is kell dobálnunk, a Széfert magunkkal visszük tűzön és vízen át. Pedig nagy és nehéz Tóra-tekercest adott nekünk a megboldogult Lipschütz Vilmos! A menekülés során át kellett menünk egy hidon, amelyet a németek aláaknáztak és amely már égett, amikor mi a Tórával átfutottunk rajta. Csodálatos módon, a robbanás akkor következett be, amikor mi már a túlsó parton voltunk. A menekülő magyar és német csapatokkal együtt mi is belekerültünk az oroszok zárótüzébe, amely megsemmisítette a visszavonuló sereget. Egy rommá lett ház tővében kerestünk fedezéket még másik 14 zsidó munkaszolgálatossal együtt a minduntalan becsapódó lövegek elől. A menekülés kilitástalan volt. Mi tizenheten a Tórával közrefogtuk és úgy vártuk a biztos halált. De ismét csoda történt és valamenynyien élve kerültünk ki a zárótűz poklából.
Estére egy orosz őrszárta foglyul ejtette a csoportot és bennünket az u. n. „sár-láger”-be, egy erdő közepére tereltek a többi hadifogollyal együtt, ahonnan

háromezer csoportokban gyalog mentünk tovább Ukrajna felé. Egész nap, gyenge étellemmel, huszonöt napig meneteltünk. A Tórárt felváltva vittük, de minden tízedik napon teljesen legyengültünk és Neustadt Méirt is a vállunkonk kellett vinni, nehogy elszakadjon tőlünk. Ekkor már az egész század, a vallástalanok is, segítették a Tórárt vinni, látva, hogy mi, a köseerosok még azt a kevés, gyatra fött ételt sem ettük meg, ami a többi fogolytunk jutott és fogytán voltunk erőnknek. Sokan mondták nekünk, hogy nagyobb micve lenne, ha valahol elásnók a Tóra-tekercest és a magunk életét mentenők meg, de mi négyen nem tágitottunk és a Mindenható erőt adott, úgy hogy a Széfer Tórárt el tudtuk vinni a zaporozscai 101-es táborig, ahová éppen erév rog há-sánakor érkezünk meg. Az ünnepeknek természetesen a mi Tóránkból leinoltak és amint híre ment a városban, hogy van egy Széfer a fogolytáborban, az egész zsidó lakosság a Tóra elé akart járulni, mert nekik egyetlen Tóra-tekercsük sem maradt meg. Fantasztikus összeget ígérték nekünk, hogy adjuk át a zaporozscai hitközségnek, mi azonban, hűben fogadalmunkhoz, nem váltunk meg tőle. Állandan őrizték a Tórárt és egyikünk mindig mellette volt; még a sorakozók alkalmával sem mertük a barakkban hagyni. Egy alkalommal nem váhettük magunkkal a Tórárt a sorakozóhoz és mire visszamentünk a barakkba, hűlt helyét találtuk. Oriás volt az izgalom és a felháborodás a zsidók közt. A tábor zsidó parancsnoksága általános motozást rendelt el a táborban, aminek meg is volt az eredménye. Megtaláltuk a tekercest a magyar bakák egyik barakkjában, ahol éppen párnákat akartak varni a Tóra pergamenéből! Szerencsére, csak a varratokat fejtették fel és a debreceni Moskovits Dánielnek sikerült úgy összevarnina, hogy a Széfer nem lett „paszul”.

Egyeser aztán mind a négyünket másféle vezényelték és nagy dilemmában voltunk: kinél maradjon a Tóra? Elhatároztuk, hogy sorolás útján döntjük el a problémát, de ünnepevényesen megfogadtuk, hogy akárhány a kezébe kerül a tulajdonjog mind a négyünk marad és a Tórának minden körülmények között Erec Jisráelbe kell jutnia. Egy saphába hetünk négy cédulát és a húszasú Buchinger Sájé neve jött ki. Néma maradt a Széfer Tóra és neki sikerült is azt szerencsésen visszahoznia Szombathelyre. De többiek is visszakerültünk szülővárosunkba, ahol azonban szeretneink közül senki sem maradt életben és valamenynyünkben megülletett az elhatározás, hogy Erec Jisráelbe megyünk. Nem sokkal később útban voltunk Isráel, Holmijainkat a falubeli paraszok juttatták el a határon túra. Négyünk között Chajim öcsémmel együtt mi ketten hagyuk el elsőként Magyarországot és magunkkal akartuk vinni a Tórárt, de annak Izráelbe való szállítását Buchinger Sájé vállalta magára. Közben telmult az idő. Mi már régen útrakészen álltunk az aljár-ra, de Buchinger még Magyarországon volt és csak azután, hogy mi kiérkeztünk ide, jutott el ő is Neustadt a Tórával együtt Ausztriába.
Neustadt és Buchinger nem alijáztak — Ausztráliába vándoroltak ki és úgy látszik magukkal vitték a mi Széfer Tóránkát, amelyért annyit szenvedtünk együtt és amelynek itt volna a helye Izráelben.
Schöntag Alexander

Küldjön Magyarországra vámmentes IKKA-csomagot!

PURIMRA
„IKKA” az egyedüli vámmentes csomagküldési lehetőség Magyarországra. Az „IKKA” csomagokra nem vonatkozik az évi 40 kilogramos korlátozás!

Ne felejtse el a megrendelő tudat-zuhuját magával hozni!
MEGRENDELŐHELYEK:
JERUSALEMEN: WEISS örökösök (Vajda Mese) Stom Cso-MÁKA (Princess Mary)-u. 16. d. u. 4-6.
TEL-AVIVBAN: „ORIGINAL” TEXTILÜZLET,
Merkáz Bárá Melácha 3. sz. (6-os, 13-as autóbusszal szemben) délelőtt 10-12 és délután 5-7 óra között.
HAIFAN: GIZMALAY ELARI kölcsönkönyvtárban, Nerdan-utca 21 szám.
Levélben érdeklődésekre az IKKA Izráeli képviselése válaszol:
ENG. G. KEMENY, TEL-AVIV-JAFFA, POB 818.

Fai s lába?
FORDULJON BIZALOMMAL
SAMIR (SZMUK)
budapesti és izráeli dipl.
ortopéd cipészhez.
A legnevesebb ortopéd- orvosok ajánlják.
Gyermekcipők készen és rendelésre kaphatók.
T.-A., IBN GABIROL U. 7
5, 12, 19-es autóbussz.
Telefon: 20404.

UJ KELET
REJTVENYPÁLYAZAT
4. SZÁMÚ SZELVÉNY
Név:
Cím:

Jelenlegi rejtvénypályázatunk utolsó keresztjévé az Uj Kelet január 28-iki, pénteki számában fog megjelenni. A helyes megfejtők közötti sorolás eredményét az Uj Kelet február 6-iki száma fogja közölni.
Február havában közzendő megfejtések helyes megfejtői között hétről-hétre értékes könyveket fogunk kiosztani.
A megfejtéseket a keresztjévé megjelenséig keddig postára kell adni. Cím: Uj Kelet, „Rejtvénypályázat”, Rechov Hanegev 12, Tel-Aviv.

A zsidóság gondolatvilágának kincsháza

Vagy féltésével ezelőtt, amikor a GEP, a mechanizáció kezdte korunkat jellegző, egy szellemes olasz, Ugo Ojetti azt mondta: „A szerelés korát éljük!” — Ez a mondás természetesen ma is megállja a helyét és bizony mi tőrés-tagadás, a szellemi tudományok visszatolódtak az emberiség tanulmányi listáján. Így van ez a zsidó népnél is, hiszen nem él a többi népektől elszigetelten, nem is szólváról, hogy Izráel a pusztaság meghódítását folytatótt küzdelmében a gépet még kevésbé tudja nélkülözni, mint bármely más ország.

Másrészt azonban az ember lelki szükségletét a műszaki tudományok kielégíteni nem tudják. „Nem a kenyérből egyedül él az ember” — szól a Tóra örök-értékű igéje. A mai kor foglalkoztatási hálójába befogott nagy népi rétegeknek azonban nincs meg a lehetőség arra, hogy maga büvölködjék, tehát kell, hogy a szellemi táplálékot valaki részére elkészítse.

Erre a feladatra vállalkozott dr. Cvi Zehávi, az ismert telavivi pedagógus, aki ugyan Erdélyből alijázott annak idején, de főiskolai kiképzését már a jeruzsálemi héber egyetemen nyerte és aki a napokban rendkívül értékes és érdekes könyvet tett közzé „Mivchar hámachásává vó-hámuszár hájáhadut” (A zsidó gondolatvilág és erkölcslet színe-java) címmel, amelyet Avrahám Cloni tel-avivi kiadót jelentetett meg különleg is nagyon tiszteletteljes formában, jó öreg betűkkel.

A könyv olvasásánál mindennekelőtt feltűnik, hogy a szerző, nem jár kitaposott ösvényeken. Művelt alaposan és logikusan kidolgozott terv alapján alkotta, amennyiben saját eredeti elgondolása szerint kiválasztott Izráel utolsó ezer esztendejének történetéből vagy félszáz szellemi vezetőit, akiket — rövid életrajzi vázlat után — időrendben szólalt meg a könyvben. A zsidó nép legkiválóbb mestereinek igéit olvassuk itt munkáikat egy-két fejezetében, amelyek a szerző nemcsak gondosan keresett ki, hanem a nehezebben érthető helyeket, különösen a középkori irókánál — még is magyarázza. Aminthogy a könyv minden tudományos alapozottsága ellenére is a nép széles rétegére iródott és minden héberül olvasó zsidó ember megértheti.

Miben nyilvánul meg a szerző eredeti elgondolása?

A zsidó tudományos világban eddig hallgatóság elismert szabály volt, hogy a szellemi élet fejlődésének esztendőszámai csak a hivatalos irányzat és annak szóvivői szerepeltek az előtérben, míg — hogy a legújabb történelem fogalmával éljek — a földalatti megmozdulásoknak és partizánjainknak csakis másod-, vagy harmadrendű hely jutott. Mindenekelőtt a kabbalát értem ezalatt, amennyiben a hivatalos történetírás a Tikkos Tant mint tévutat állította oda és művelőit ellenséges érülettel, legjobb esetben bizonyos leereszkedő sajnálkozással kezelte. De a chászidizmus sem járt jobban, hiszen eleinte a történetírók — amint például Graetz tette — úgyszólván agyonhallgatták, de még a későbbi történetírók is mostoha bánattak vele.

Az utolsó évtizedek folyamán azonban a zsidó nemzet egység gondolatától kiinduló cionizmus friss levegőt vitt be a tudósok dohos dolgozószobájába, aminek

Irta: Dr. Bató Jontov

folytán a tudománynak úgy a kabbalához, mint a chászidizmushoz való beállított-sága teljesen megváltozott. Maanapság már nem nezik le a kabbalát, amelynek különben a jeruzsálemi héber egyetem külön tanszékét szentel. Teljes megértéssel viseltetnek a chászidizmus iránt, amelynek olyan kiváló szellemi prókátorra támadt, mint Martin Buber, aki évtizedeken át sikerrel igyekezett a Nyugat szellemi világát ezzel a különleges megmozdulással megismertetni. Így a zsidó nyilvánosság lassanként felfogta mindkét irányzat jelentőségét a nép összességének és szellemi fejlődésének szempontjából.

Zehávi még egy lépéssel tovább haladt könyvében az újonnan megnyílt mesgyn. Merész elhatározással szakított a bevett szokással és a teljes egyenjogúsítás alapján választotta ki a könyvben megszólaló vezető szellemi egyéniségeket — minden tekintet nélkül szellemi irányzatunkra, ami előző történetik meg ilyenfajta mű megírásánál. Persze az időszaki sorrend magával hozza, hogy gyakran két ellenlábás egymás mellé kerül. Így például Rabbi Móse ben-Májmon, a Rámbám után szellemi ellenfele Rabbi Móse ben-Náchmán, a Rámbám következik, nem is szólva Rabbi Elljáhu vilnai gáonról, aki a legélesebb harcot folytatta a chászidizmus ellen és akinek mindjárt két chászid-szomszédja akad ebben a műben. Itt természetesen nincs vita az egyes áramlatok között, de mégis igen érdekes, hogy milyen békésen sorakoznak fel egymás mellett az ellentétes nézetek képviselői.

A megszólaló mesterek sorrendje Izráel vándorlásainak hű tükré. A babilóniai iskola legkiválóbb képviselője, Ráv Száádja Gáon nyitja meg a könyvet. De közben a zsidó nép áthelyezési túlsúlyát Európába és így az utána következő Ibn Gábirol már a felfelé ívelő spanyol-zsidóság képviselője. Azután már csak ritkán hagyjuk el Európa földjét. Az egyiptomi Rabbi Móse ben-Májmon és az ereci kabbalista, Rabbi Móse Cordovero századokon át az egyetlen kivétel. Végül már hajnalodik, feldereng Erec Jisráel láthatára s így egymás után halljuk az ereci mesterek szavát. Érdekes különben, hogy a nemzeti újjászületés mozgalmának néhány kiváló képviselője, köztük Cvi Kalischer, Jicchák Reines és Avrahám Kuk rabbi is — szót kapott a műben. Persze, a chászidizmus képviselői, Rabbi Jisráel Báál Sém-Tov és sok nagynevű tanítványa, szintén gazdagítják a könyv szellemi tartalmát.

Magyar zsidók is akadnak a mesterek között: Rabbi Móse Szofér pozsonyi rabbi, valamint dedunokája, Móse Glasner kolozsvári rabbi, tovább Angliának magyarszarmaszu főrabija, dr. Jozsef Hértz, csak díszere válnak a könyvnek.

A szerző művének előszavában rámutat arra, hogy őseink milyen nagy súlyt fektettek a zsidó erkölcs

megalapozására és nem szüntenek meg a népek ezt az erkölcsi tant nap, mint nap hirdetni, hiszen nagyon jól tudták, hogy a zsidó nemzet fennmaradását annyi üldözöttség, balsors közt csak a zsidóság magasívóju erkölcsi tartalma tudta biztosítani. Emellett a zsidó erkölcs hirdetői nemcsak tanakkal, hanem saját életük példájával is igyekeztek hatni a népre. Ezek a vezetők magánéletükben is rendületlenül a zsidó erkölcsi tan alapján állottak, annak védelmében nem hátráltak meg üldözések elől sem és gyakran a közösségek hatalmasainak kívánságát, ha az ellentétben állott a Tannal, mereven elutasították.

Ráv Száádja Gáon életpályája klasszikus példája annak az erkölcsi magaslataknak, amelyet a zsidó Tan követel hivatól. A második Templom rombadölte után a magas kultúrfokon álló babilóniai zsidóság vezető szerepet játszott a golá zsidóságában. Ezer évvel ezelőtt Ráv Száádja, aki a hírneves szurai főiskola élén állott, a „gáon” címet viselő szellemi vezetője volt a babilóniai zsidóságnak. Amikor a nemzeti autonómiát élvező babilóniai zsidóság politikai feje, a „rés-gáulát” egyszer arra kérte fel, hogy szentesítsen egy igazságtalan döntést, a gáon időzve a Tóra igéjét: „Lo tákiru pánim hámiszpát” (Ne ismerjétek el tekintélyt az igazságszolgáltatásban!), nemet mondott és inkább elhagyta fényes pozícióját, semhogy erkölcsi elveiből engedett volna. Években át bujdosott, szenvedett és nélkülözött, amíg végre jussához jutott és újra beültették régi méltóságába. A szurai gáon személyisége nem volt elszigetelt jelenség a zsidó nép történetében. Sokan, sokan akadtak, akik a legnagyobb áldozatok árán is megvédték a zsidóság szellemi értékeit.

Számos vezető személyiség nem könyvben, hanem végrendeletben szögezte le erkölcsi intelmeit, amelyek utómutatóul szolgáltak az utókor részére. Ez az erkölcsi tan alkotta meg a példás családi életet, a zsidó nép eme büszkeségét és azt a szegény embert, özvegyet és árvát istápoló és felkaroló számtalan intézményt, amelyekhez hasonlókat egyetlenegy más nép sem teremtett meg.

Tudjuk valamennyien, hogy az erkölcsi nívó süllyedése Izráelben komoly gondokat okoz a nép szellemi, de politikai vezetőinek is és minduntalan felhangzik a jelszó: „Vissza a nép erkölcsi kincseihez!” Így Zehávi könyve, ha megszívleltek, igen értékes eszköze lehet a zsidó lélek újul való felépítésének, amelyre Izráelnek oly nagy szüksége van.

Az emberiség kultúrájának nagy vilságát éli most át. Számokban kifejezve, az emberi agy sokat termel, de ha az életcéli szempontjából vizsgáljuk a dolgokat, akkor látnuk, hogy ez a produkció vajmi csekély értékű, mert az emberi lélek szükségletét fedezni nem tudja. Ilyenkor a zsidó ember gondolata visszazúg az őskökhöz és szívesen figyel szavaikra, amelyekből erőt és buzdítást merít a lét nehézközében.

Képeslap

A sárga folt

Irta: Munkácsi Noémi

Antoine Capdeville francia katona, akit a háberú után hóítottá nyilvánítottak, visszatért falujába, ahol feleségét mély gyászban találta. Kintunt, hogy pár nappal előbb elhunyt második férjét gyászolta.

(Time, Csikágó)

Nónai Ada Brigs örökösödési perének a tárgyalásán kintunt, hogy az elhunyt 50 ezer fontos vagyonából semmit sem hagyott özvegyére.

Ebbe már bele kell törődnie, asszonyom, vigasztalja az ügyvédje. A végrendeletben elhunyt férje azzal indokolja mellőzését, hogy ön kívánsága ellenére túl sötétre és túl keserűre forrázta a teáját és ezzel egész életét elkésztette.

(Picture Post, London)

Egy idősebb úriember jelent meg az angliai Burton egyik cukorkaüzletében és két sillinget tett a pénztáros elé.

— Egy szelet csokoládé árá, — mondta a megieptt pénztárosnak — amelyet 46 évvel ezelőtt loptam el az üzletükből.

(Time, Csikágó)

A comptoni (Kalifornia állam) bíróság száz dollár pénzbírságra ítélte James A. Beasleyt, aki kereskedő, de műkedvelő pilóta is egyben, mert túl alacsonyan szállt repülőgéppel a város felett.

Beasley azzal védekezett, hogy a felesége kívánságára repült alacsonyan, mert meg akarta mutatni neki azt a tekepályát, ahová estére meg voltak hiva.

(Toronto News)

Mielőtt gyermekünk megszületett nem tudtunk megnevezni a férjemmel, milyen nevet adjunk neki. A férjem azt szerette volna, hogy Róbertnek hívjuk, mert az olyan kifejezésben férfias név. En vizont azt szerettem volna, hogy Tamásnak hívjuk, mert azt olyan szépen lehet Tomira becézni.

— Végül is, hogy hívják a gyereket? — Juditnak!...

(The New Yorker)

Két fadóntó munkás felesége beszélget. Az egyik férjét csak nemrég ütötte agyon egy lezuhanó fatönc.

— És mennyi kártérítést fizetett a biztosító-társaság? — Ötven ezer dollárt!

— Nahát, ilyet... És az én éheltetlen férjem az utolsó pillanatban félreugrott!

(Punch, London)

Bárcsak nyomban meghalnék — sóhajt keservesen a rekruta.

— Igen, ez jó lenne, mi? — ordít az őrmester — egész nap a kopersóban felkúdni, és kivonni magát a szolgálat alól, mi? De ezt várhatja...

(The New Yorker)

Ketten beszélnek: — Mondja, Mr. Brown, maga tényleg egy vén gazember?

— Miért?! — hangzik a válasz — magánál egy negyven éves ember már vén?

(Punch, London)

A futballista a feleségével Wagner „Siegfried”-jét hallgatja. A színpadon éppen Siegfried, Hagen és Gunther vannak. Hangjukat azonban a zene majdnem túlharsoja. Ekkor a futballista felesége halkán megkérdezi:

— Ki énekel most? Innen nem látom...

— Egy pillanat — mondja a futballista és alaposan szemügyre veszi a színpadot, majd megszólal — Most éppen a balösszekötő énekel...

(Music Magazin)

Egy anya megy a jeruzsálemi utcán. A tulsó oldalon diékok csoportja vonul. Valami kibucból jöhetnek fel a Herzl-évi kirándulására. Erős, vidám, tisenhárom-tizenégy éves fiúk, lányok. Egy tüzeszemű kis legényke nagy vitázva megy egy kékszemű, szőkefonatú kislány mellett.

Az anya magán. Utánuk néz. Messze vannak ahhoz, hogy szavukat értsé. Csak boldog kacagásuk egy fozslányát kapja el.

— Ilyen meleg, barna szem volt neki is... és a hangja is, mintha valahogy így csengett volna.

Csak egy szivdobbanásnyi percig tart az egész. A gyereksoport messze jár és az anya is tovább veszi útját, úgy, mint aki egy hangot hallott abból a dallamból, amely örökégy volt mindhalálig...

...még csak negyvenegyet irtunk akkor...

Ugy éreztük, sehol a világon sem lehet olyan szép a tél, mint a kanizsai templomudvaron. Minden hófehér és csöndes... Vastag hószőnyeg alatt, a lugas melletti kis kert rögeiben alusznak az ibolyák, jégcsipke díszíti a templom körül örködő, vén fákat. A hosszú, nagy fal örközölje az egyetlen színt.

Minden fehér és csöndes. A Zrinyi-utcai bejárat ódon kapuja előtt csevegtyűs szánok sikanak tova, közel egymásutánban. Megjött a déli gyors! Nemsokára hazajönnék a gyerekek az iskolából.

Gabi a piarista gimnázium harmadik osztályába jár. Jóeszü, élénk gyerek, — dehát Istenem, nehéz a mai időkben egy zsidófiúnak a papi iskolában! Mégis, nincs más választás...

És ki tudja meddig még, hogy azt a néhány kiválasztottat tanulni hagyják...

A boltivos ebédli falóiraja majdnem olyan érces hangon üti a delet, mint a toronyóra. A tizenkettedik ütés után kis időre benyt a gyerek. Nem nagy robbajjal, mint máskor. Az iskolatáskát sem dobja felszabadult örömben fel a szekere tetejére. Félszeg zavarban gyűrűgeti a lelvényes diáksapkát.

— Ma korábban töltötök ki? — Elmaradt a tornaóra... Anyukám...

Ijedten nézek fel a közmunkámból.

— Valami baj van...? — Anyukám... tudod...

a levente-órakra, a tornaterembe a zsidó fiúk nem járhatnak többet. Nekünk külön lesz munkagyakorlatunk a laktanyában.

Erzem, elszápadok. De a gyerek még nem fejezte be.

— És... Holnapra a kabátunkra négy centiméter széles sárga vászon karzalag kell... Anyukám, nem felejtet el? Sárga legyen s négy centi széles... Meg varrod délutánra?...

Szerda délután a Fő-utcai Kürschner posztónál nem lehet beférni az ajtón. Zala és Somogy összes menyecskéi itt veszik a staférungrát, a sokrétű ráncos szoknyáknak, tarka viganóknak való szöttek, selymet.

— A Móricónál csak nem csapódik be az ember! — vernek rá barátságosan az öszülő Kürschner úr vállára. És, ha már vásárolni jöttek, csak nem jöttek egyedül... Az ángyom, meg a sógorasszony tanácsát is ki kell kérni. No, meg egy-két szomszéd is beleszó! kérdőzetlenül az alkuba...

Nagy hát a tolongás, lökdösődés a boltajtóban. Bevallom, nem is bánom ma... Legalább lesz időm összerakni magamban a szavakat a rendeléshez... Így valahogy... A gyerekek

mindenképpen kell holnapra a karzalag... Ha nincs, nem lehet reggel iskolába. Végül, most én kerülök sorra. Ausch úr, a fősegéd kérdésben néz rám. Bele-belekapok a kitervelt mondókámba, de... mi ez?... Megadnaitam?... Nem jön ki a hang a torkomon!...

Egy kövér parasztaasszony mellett, jölekien megajnál, amint észreveszi, hogy könnyezek.

— Ni csak ni! A drága húsom! Hogy ezt meg mi lelte? Hát bántotta magát itt valaki? De Ausch úr nem csodálkozik annyira. Inkább, mintha valami ködpára lepné el az ő szemét is... Szótlanul megfordul és már hozza is a hóna alatt a sárga vég vásznat.

— Már vett belőle a többi gyerek anyja is — szab bele kérdés nélkül a kelmebe.

Este, Gábor ideadja a kis sötétkéek iskolakabátját.

— Anyukám csak férceld! ...mert hátha...

— Gondolod, nem nagy időre szól ez a csúfság?...

— Anyukám, te tudod, hogy én úgy is elmegyek... Előbb én, aztán ti jöttök! Egy reggel beálltok majd és búcsúzom: Löhitrát bő-Erec Jisráel!...

A gyerek úgy mókázik kedvesen, mint máskor.

Vérében van az álmódzás. Palesztina is egyik álma... Ha akarjátok — nem is álom. — De akarják-e? És, nem késő, most már az akarásunk?

...Varrom a sárga karzalagot... De sehogysom találom el a tő fokát... Mire kész a varrás — készen van a vers is:

A SÁRGA FOLT

Kicsi fiam, viseld bátran, én ugyan nem erre vártam! Az anyaszív csodát vár. Azt hittem, hogy már csak — volt —

Bús időkben a sárga folt. Ez a rümség elmúlt már.

Ma fölvarrtam a ruhádra, könnyes lett a óerna szája. És a kezem remegett... Ebben fogtok most már járni

és megvéte fogják kiáltni „Sárgafoltos, csúf serog!”

Kicsi fiam, viseld bátran! Gyilkos ködökben, fagyban, sárban, Hol két karom már nem véd.

Ha üldöznek, megsebesnek, Ne órezd lelked betegnek! Hidd el, lesz ez másképp még!

Kicsi fiam, ilyen foltot Sok, sok ószód bátran

hordott. Lépett máglyára vele. Barbár idők visszatértek. Kínzások és szörnyűségek. A sárga folt szellemé.

Ma fölvarrtam a ruhádra, De a szívem éri, várja. Egyszer onnan levezed! Légy erős a szenvedésben! Isten vezet a sötétben! Sárgafoltos kis serog!

...Még csak negyvenegyet irtunk akkor... A templomudvaron minden fehér volt és csöndes... Csak a korán sötétedő, kisvárosi télt utcán, a gúnyosan bámméskodó néptömeg között menetel, sárga karzalagot, megcsúfolt zaidó diákgyerek lábá dobhatt olyan sörmorán, mintha a halál ütémére lépne...

ANYAK gondatlan elutasítását bízostítja

Rachel Weiss - Felsenstein dipl. nővér

BÉBI-OTTHONA Tel-Aviv, Javne u. 20. Telefon: 66247.

Egy napra is vállal csecsemőket. Orvosi felügyelet mellett.

Illatszer-ajándék

SACHER KAROLY (azelőtt Püström)

ILLATSZERKÉRTÁRSÁG (Allendy Tel-Aviv Püström-u. 23 postánál)

A LEGMODERNERE

butorok

BODNER, JAFFA

Egy HÉT Izraelben

Az elmúlt héten Eljáhu Dobkin, a Keren Hájjeszod elnöke és a Szochnut vezetőségi tagja a láchisi körzet (Bét Govrin) és a jeruzsálemi korridor határmenti falvaiban tartott sajtóközpont elmondotta, hogy az állam megalakulása óta létesített 300 határmenti faluba befektetett 135 millió fonton kívül további 140 millió fontra van szükség, azok megalapozásához.

A legürgebb teendő azonban a falvak biztonságának a megerősítése. Dobkin elmondta, hogy az elmúlt évben beszivárgók 38 személyt öltek meg és 71-et sebesítettek meg a határmenti falvakban, azonkívül pedig többszáz lopást követtek el. A beszivárgók főleg teheneket, munkaállatokat, öntözőberendezést és csöveket visznek magukkal. Mindezt jelentős részben el lehetett volna kerülni, ha megfelelő költségvetés állna rendelkezésre a határmenti falvak alapvető biztonsági problémáinak megoldásához.

Ezeknek a falvaknak a biztonságát főként a villanybevezetésétől, telefonösszeköttetéstől, jó utaktól, szövegírástól és óvóhelyektől függ. Az elmúlt évben 11.4 millió fontot költöttek ezekre a célokra. De a 420 határmenti település közül 14 faluban még mindig nincs villany, 100 településnek nincs telefonja, 40 község vár bekötésre, 104 faluban kell drótkerítést csinálni és 175 helyen kellene óvóhelyeket építeni. Ezekre a munkákra további 11 millió font szükséges és ezt az összeget akarja a Keren Hájjeszod ebben az évben összegyűjteni.

Az északafrikai alijja fokozódásával, amelynek során az érkező olékat a hajórépülőgépekkel a határmenti településekre viszik, a biztonság kérdése még nagyobb jelentőséget nyert, mert élet- és vagyonbiztonság nélkül nem lehet az új telepéseket elvárni, hogy ott maradjanak a veszélyes helyeken. Ami a régi telepéseket illeti, Dobkin elgőccsel mutatott rá, hogy az elmúlt évben csökkent a határmenti falvak elhagyása és az 1953. évi 1300 családdal szemben tavaly már csak 250 család költözött el, ami főként annak köszönhető, hogy számos faluban megjavult a gazdasági és biztonsági helyzete.

J. Regev, a Keren Hájjeszod vezérigazgatója arról beszélt, hogy a határok megvédésében nem szabad kizárólag a hadseregre támaszkodni. A függetlenségi háború tapasztalatai bizonyították, hogy a legjobban a meg erősített és a lakói által védelmezett határszéli települések óriási fontosságát nemcsak maguknak ezeknek a falvaknak, hanem a mögöttük fekvő területek szempontjából is.

Az újságírók meglátogatták a judeai hegységekben 4 évvel ezelőtt alapított Mevnot Bétar mosávit, amelynek tagjai a Bétar-mozgalomhoz tartoznak. A Bér-Kochbá féle szabadságharcból híres ősi Bétar vára közelében alapított mosávit tagjainak többsége délamerikai.

A szövetkezeti falu 800 méterre fekszik a határtól és főleg gyümölcstermesztésből él. A falu olyan exponált hadászati helyen fekszik, hogy az arab támadások állandó tűzvonala alá esik. Ezenkívül meglátogatták a Netiv 35 kibucot, amelyet az arabok által felszabadított háború alatt megtámadott Gus Ecfon falucsoport segítségével, kül-

dött 35 katonáról neveztek el, akik elpusztultak a harcban. Ez az első héber jisiv a jeruzsálemi korridor déli részén, főleg külterjes gazdálkodásból tartja el magát. Mint a judeai hegység minden településének, Netiv 35-nek is a legtöbb gondot a vízhiány okozza.

A határrendőrség egyik tisztje elmondotta az újságíróknak, hogy a határmenti új településeknek egyik legfontosabb problémáját a régi települések tőlük való idegenkedése képezi. Szükség volna arra, hogy a várakozó segítségére legyenek az új oléknak. Ezenkívül nem volna szabad hátralekötést járó bérekkel és a corchaniáknak hitelezniök kell a néha súlyos anyagi helyzetben lévő olételepe-seknek.

Herzlia városának különleges díszhely fog jutni azon a kiállításon, amelyet ebben a hónapban rendeznek az amerikai Clevelandben Herzl Tivadar halálának 50-ik évfordulója alkalmából. Mint ismeretes, Herzlia volt az első nagy település Izraelben, amelyet a cionista mozgalom megalapítójáról neveztek el. A clevelandi cionista szervezet külön megkeresésére Herzlia városi tanácsa elküldte a település 30 éves fejlődésének gazdasági irattári anyagát, rendezvény térképet, tervrajzot, fényképet és adatot, amelyet a kiállításon fognak bemutatni.

Egyébként a város fejlődése most újabb lendület előtt áll. Hivatalos adatok szerint 1954-ben Herzlia városi tanácsa 13.530 négyzetméterre szóló építési engedélyt adott ki és az építkezések egy részét már be is fejezték. Míg 3380 négyzetméteren különböző középületek, iskolák és ipari üzemek vannak építés alatt. Új lakóegység — 23 házzal — épül amerikai és kanadai olé csoportja — re és 80 lakás egység a leszerelt katonák negyedében. A városi tanácsnak 214 ezer font kölcsönt kell kapnia, amelyből iskolákat, óvodákat és vízvezeték fognak építeni a 800 lakás egységet magában

foglaló új állami lakótelepen.

A párisi Edmond de Rothschild báró, a jisiv „ismert jótévedője” által létesített PICA (Palestine Jewish Colonisation Association) társaság most tette közzé az elmúlt évi tevékenységére vonatkozó főbb adatokat. Ezek szerint 1954-ben a PICA mintegy 85 ezer fontot fektetett be, ajándékozott, vagy adott kölcsön új mezőgazdasági települések létesítésére, vagy meglévő falvak gazdasági fejlesztésére.

Nagy összegeket fektetett be a társaság a haifai nagymalom mellett létesített 3000 tonna befogadóképes-ségű búzaszűrő építésébe, a mütrágyagyárba, valamint a sólepároló üzembe.

Az új települések közül Bét Chanánja mosávit, amely főként tejgazdasággal foglalkozik, 11 ezer fontot kapott a PICA-tól tehének vásárlására, azonkívül 350 dunám földet bocsátottak a rendelkezésére, ahol öntözéses alapon zöldségféléket és takarmányt termelnek a gazdák. Kfar Glückson községnek 10 ezer fontot folyósított a PICA hűtőház céljaira. A Yelsógallili Szadé Eliezer, (amelyet a PICA alelnökének, Ely de Rothschild bárónak apjáról neveztek el) új település lakói már otthagyták ideiglenes barakkakassáikat és valamennyien rendes házakba költöztek. Ennek a Jeszud Hamááli melletti falunak a telepési bűzát, árpat, kukoricát és más szemesmagféléket termelnek.

Csak kevesen tudják, hogy Policarp archimandrita vezetésével egy szovjet-orosz egyházi küldöttség jár most Izraelben és főként a galili arab görögkeleti papok körében rész-sül lelkes fogadtásban. A küldöttség — a Háboker tudósítója szerint — igen jelentős pénzügyi segítyt osztogat a papok és családjaik, valamint az orthodox egyházhoz tartozó szegények és betegek között. Az a hír járja, hogy a küldöttség 50 800 lakás egységet magában

mányútra készül meghívni Dél-Oroszországba, ahol jelentős arab lakosság él a szovjetrezsim alatt. Az uti-költségeket és az ottléttel járó kiadásokat az orosz egyházi küldöttség fedezné. Körülbelül egy félévvel ezelőtt Szíriából és Egyiptomból 200 arab görögkeleti pap járt azon a vidéken, mint a szovjet-orosz egyház vendége.

„Tisztelet az ellenzéknek” cím alatt a Jediot Achro-not megírja, hogy Menáchem Begin, a Cherut-mozgalom elnöke, aki Rómába utazott, alig néhány perccel a repülőgép indulása előtt érkezett ki a luddi repülőtérre és csak akkor vették észre, hogy az olasz vizuma lejárt. A határrendőrség azonnal felhívta a külügyminisztériumot és mi-alatt az Ecel volt főparancsnok beszállt a gépbe, soronkívüli távirat ment már Izrael római követségének, hogy gondoskodjék új olasz vízumról Begin részére...

A migdál áskáloni „Juvál Gád” betoncsőgyárban befejezésükhöz közelednek az előkészületek egy új osztály berendezésére, amely 108 hüvelyk (2 méter 70 cm) átmérőjű csöveket fog előállítani. Ezekből az óriási csövekből fogják megépíteni azt az alagutat, amelyen át a Jordán vízfőlösegeit elvezetik majd a Bét Netufa völgyében létesített gyűjtőmedencébe. A csövek szállításának kérdését még nem oldották meg és ez volt egyik oka annak, hogy elintézte a migdál-áskáloni gyárhoz hasonló üzem felállítását tervezte a Felső-Gállilens barakkakassáikat és valamennyien rendes házakba költöztek. Ennek a Jeszud Hamááli melletti falunak a telepési bűzát, árpat, kukoricát és más szemesmagféléket termelnek.

Az „Al Hámismar” egyik nőlvásójától a következő esetet közli:

Mintegy időként különböző történeteket és panaszokat olvasok az országunk postaszolgálatában mutatkozó hibák és zavarok ügyében, kelemes kötelességemnek tartom elmesélni azt a jóleső meglepetést, amelyet a mi postánk szerzett nekem. Valamelyik nap egy levelezőlapot kaptam és benne a következőket írták: „... napján Ön légpostával levelet küldött... címére Sao Paoloba és 100 pruta értékű postabélyegeket ragasztott rá. Hogy ne okozunk fennakadást, a levelet továbbítottuk a rendeltetési helyére, annak ellenére, hogy a helyes portódíja 500 pruta. Szíveskedjék tehát, kérjük, a túlórdalra 340 pruta értékű bélyeget ragasztani és ezt a nyomtatványt a legközelebbi postaládába dobni. (A nyomtatvány elküldése bélyegmentes.)”

Azt hiszem — fejezi be a levélíró — a postának ez az eljárása alkalmas a jó állampolgárságra való nevelésre és bizalmat épí-reszt eziránt az állami intézmény iránt.

Az Erec Jiszráelben be-börtönzött vallást védőkért működő bizottság”-ot létesített Jeruzsálemben a Neturé Kártá. A bizottság gyűjtést indított a „hithú ákenáz közösség” körében „az erec-jiszráeli zsarnokuralom börtönéből való kiváltás és megszabadítás” céljaira. A legkisebb adomány félfont. (Háboker)

Eredeti módon tettek eleget a rámot-hásávi WIZO asszonyok a telepítési hatóságok felhívásának, hogy a régi falvak nyujtsanak segédkezet az új településeknek. A rámot-hásávi WIZO meghívott egy romániai és egy marokkói olé-nőt a súlyos anyagi gondokkal küzdő Kfar Készálon olételepítéséről, amely a jeruzsálemi korridorban van és kétheti kiképzést nyuj-tott nekik a baromfityezés

UJKELET

SZEZONVEGI

kiarúsítás

ECKMANN ISMÉT AZ ELEN!

NŐI BLUZ, interlock, hosszúujju, lehajtott gallérral, egyszínű, színes csikos **2.900**

NŐI NADRAG (sármós) fehér és színes **—575**

NŐI HALÓING (flanel) egyszínű, vagy virágos 6.900 **5.400**

FÉRFI-PIZSAMA (flanel) szép csikos **6.900**

FÉRFI-ZOKNI (pamut) **—495 —395**

ECKMANN

Allenby 85 • Ben Yehuda 27 • Dizengoff Sq

TEL AVIV

tesben. Visszatérte után a séges összeg már egybe-két asszony továbbadja a tanultakat a faku többi telepeinek.

Lawson amerikai nagykövét és feleségének védnök-sége alatt 80 tagu néger operagyűttes jön rövidesen Izraelbe s a Hábimában elő fogja adni Gershwin „Porgy and Bess” c. operáját. Az együttes, amelynek 80 énekesét és 80 tagu technikai személyzetét az El-Al külön repülőgépei hozzák az országba, 17 tonna súlyú díszleteit pedig egy USA-katonai repülőgép szállítja, az elmúlt két hónapban Franciaországban, Jugoszláviában, Egyiptomban és Törökországban szerepelt, Izraelből pedig Casablancába és Madridba folytatja majd útját.

A néger énekesek, akik január 24-én érkeznek az országba, 8 napig lesznek Izraelben, ebből öt napot fellépésekkel, 3 napot pedig technikai előkészületekkel és a szenthelyek meglátogatásával töltönek majd el.

A „Porgy and Bess” című operát, amelyet Al Smalensz karmester izraeli zenekarral vezényel, ötször adják elő a telavivi Hábimában, mert ez az egyetlen terem Izraelben, amely technikai szempontból megfelel. Annak ellenére, hogy az „Anta” amerikai alap támogatja a turnét, a jegyek árát a 2 óra 40 perces tartó előadásra 2-8 fontban állapították meg, mint hogy a társulat heti kiadása 20.000 dollárt tesznek ki.

Külföldi lapokban jelent meg a következő anekdóta: Egy turistánál beállt Tel-Avivban az egyik idegenforgalmi vállalat irodájába és felvilágosítást kér arról, hogy miképpen tudná legcélszerűbben bejárni az országot, vagyis mindent meg nézni, amit érdemes látni a Szentföldön, de ne kerüljön sokba. Az iroda tisztviselője kelő udvariassággal megmagyarázta az idegen hölgynek, hogy legjobb lesz, ha részt vesz egy jóiszervezett közös kirándulásban, amelynek során megismerheti az egész országot Dánától Beér-Séváig. Mire a turistánál nagy elálmélkodással jegyezte meg:

— Sose tudtam, hogy Dán és Beér Séva földrajzi hely-ségek. Azt hittem, hogy ez is egy házaspár neve, mint Szodoma és Gomorra...

JUDIS

KOMÉDIA-színház

Premier:

Jan. 22., szombat este 6.30, 9.30

TEL-AVIV, OHEL SÉN

Leon Liebgold és Lili Liliana

amerikai film- és operett-sztárok vendégfellépéssel:

Falusi szerelem

Eredeti népies zenés operett, 3 felvonásban Wolf Junin fel-cogozásában, Ferenc Hirschfeld után. - Zene: Salom Secouand

Jan. 21. KIRJAT MOTZKIN

Jan. 24. AFFULA, 8.30-koz

Jan. 25. TEL-AVIV, Ohel Sém

Január 26-án: A K K O

Január 27-én: CHEDERA

Jan. 28. KIRJAT MOTZKIN

1955 I 21 Uj Kelet 9

MEGIDDO HOTEL

KIN DAVID HOTEL

DAGON HOTEL

DAN HOTEL

Ramat Aviv HOTEL

ZOA HOTEL

A vezető szállodák konyhafőnökéi tudják, mi a jó és

Telma tiszta majonéz

használják.

Ezért Ön is csak a mi KÉSZÍTMÉNYÜNKET használja!

TELMA

Genuine Mayonnaise

A vezető szállodák konyhafőnökéi tudják, mi a jó és

Az Erec Jiszráelben be-börtönzött vallást védőkért működő bizottság”-ot létesített Jeruzsálemben a Neturé Kártá. A bizottság gyűjtést indított a „hithú ákenáz közösség” körében „az erec-jiszráeli zsarnokuralom börtönéből való kiváltás és megszabadítás” céljaira. A legkisebb adomány félfont. (Háboker)

Eredeti módon tettek eleget a rámot-hásávi WIZO asszonyok a telepítési hatóságok felhívásának, hogy a régi falvak nyujtsanak segédkezet az új településeknek. A rámot-hásávi WIZO meghívott egy romániai és egy marokkói olé-nőt a súlyos anyagi gondokkal küzdő Kfar Készálon olételepítéséről, amely a jeruzsálemi korridorban van és kétheti kiképzést nyuj-tott nekik a baromfityezés

ZENEÉLET

Filharmonikusaink Scrip-politikája

Az a kiváló művészi színvonalon álló zenekarunknak nemcsak hangversenyek haligátja, hanem művészeti politikáját is éber figyelemmel kíséri, növekvő aggodalommal állapíthatja meg, mennyire eltávolodik azon magas eszményi célkitűzésektől, melyekkel egykor nagy alapítója, Huberman Broniszláv útnak indította. Hangversenyműsorainak fején két név díszel: „Izrael” és „Huberman”. Mindkettő kötelez: az első, hogy „hazádnak rendületlenül légy híve”, — a második, hogy a legmagasabb művészi tökélyre törekedj. A kettő közül zenekarunk az elsőt csaknem teljesen mellőzi, a másodikat pedig csak saját együttese keretén belül valósítja meg, de sok más vonatkozásban nem kevésbé hanyagolja el.

Ha ennek az évadnak első felidejéről mérleget csinálunk, sok nagy pozitívum, érték mellett sok súlyos hibát, mulasztást, sőt baklövést kellene megállapítanunk. Minden bizonynyal csak véletlen, hogy ebben az évben, a múltban oly rendkívül sikerrel vendégszereplő Igor Markevics és Sergiu Celibidache csekélyebb visszhangot keltett, ami talán nem annyira magukban e nagyteltségű karmesterekben, mint az általuk közvetített műsorokban keresendő. Markevics kísérleti színpadnak választotta Izraelt, mikor Mozart „Don Juan”-ját koncertszínpadon előadta, melynek talán sok érzelmi, de kevesebb stílusi fonal fűzi. Az általa hozott szövegeket kezdők voltak, színpadi rutin nélkül, s ha a nyolc kötet három kivált, úgy ezek nemigen kárpótlak a többi ötnek a közepességéért. A zenekar minden bizonynyal módjában állt volna Európából elsőrendű Mozart-énekeket szerződtetni és ezeket néhány megfelelő hazaival egészíteni ki. De filharmonikusaink, melyeknek nincsen művészi vezetője, vagy vezetője, amiben minden bizonynyal szomorú kivételt képeznek a világ nagy zenekari között! — az utóbbi időben szintén a Scrip-áldozataivá lettek, az ajándékosmagok csabításának nem tudva ellentánni. Államalapításunk első éveiben a legnagyobb külföldi művészek, karmesterek és szólisták siettek a fiatal Izrael segítségére s honorárium nélkül voltak hajlandók nálunk fellépni. A zenekar verszemet kapva ezen az áldozatkészségen, mind jobban kötötte le magát a „smerr”-vonallal, s ma is lehetőleg ingyenes, vagy legalább is olcsó vendégekre vadászik. Külföldi vendégek meghívása alkalommal hivatkozik a „nagy-lelkű adakozók” példájára s féltérhetetlenül célozgat, hogy csatlakozzanak eme dicséretes példához. Tisztán üzleti szempontból — eltekintve a mód szer kissé megalázó voltától — alig találhatnánk kifogásolni valót azon, hogy zenei nagyzseregnünk lehetőleg olcsón kívánja beszerezni portékáját. De arnyoldalai mind erősebben érehetők s végül is a számlát egy részt a bérlő-közönség, más részt hazai művésztünk és művészeink fizetik.

A jelenlegi szezon első felidejének egyetlen komoly eseményét Gregor Piatigorszky szereplése jelentette. A többi hangverseny kevés kivétellel jelentéktelen volt. Ennek persze kizárólag a Scrip-politika az oka.

A hat rendes bérelti sorozatban egyetlen egy izraeli mű, s egyetlen egy hazai művész sem találtatott méltónak arra, hogy előkelő külföldiségi mániában szenvedő filharmonikusaink figyelembe vegyék. Nem hiszem, hogy van ma a világon még egy félig állami zenekar, mely ennyire bántó módon, ennyire teljes közönnyel mellőzné országának művészeit, szerzőit, mint a miénk! Még azon fiatal művészeink, kik — minden bizonynyal nem jószántukból — külföldön kénytelenek letelepedni, — s nagy nemzetközi sikereket arattak, sem képesek annyit sem elérni, hogy vezető zenekarunk egy bérelti sorozatában fellépessenek, — holott sokan közülük a világ legnagyobb zenekaraival bizonyították be, hogy érdemesekké váltak erre a megtiszteltetésre. A zenekar vezetője, sajnos, minden felsőbb kontroll hiányában — vétkes indolenciával mellőz mindent, ami hazai. Zeneszerzőink kénytelenek külföldi bemutatónkkal beérni, értékes művészeink pedig az alacsonyabb színvonalat képviselő, noha sokkalta megértőbb s nagyobb stílusú politikát folytató — Kol Jiszraél zenekarral megelégedni.

A közelmúltban a zenekar pályázatát hirdett egy maximálisan tízperces izraeli zeneműre, melynek benyújtására — mintegy 5 hetet kegyeskedett engedélyezni, s kiállításba helyezte, hogy a díjnyertes művet európai körútján fogja bemutatni. Tíz perc maximum. Alamizsna a szegény izraeli komponistának. Numerus claususnak is beillik. Milyen elszomorító lelkicsinylése ez a hazai művészetnek! A zeneszerzők egyesülete éleshangú levélben tiltakozott e pályázat feltételei ellen. De mivel nem olvastunk róla, hogy utóbbiakat megváltoztatták volna, alighanem marad a rövid kis alamizsnaműnél...

CELIBIDACHE ES CICCOLINI

A kiváló tehetségű fiatal karmester, Sergiu Celibidache vezényelte az ötödik rendkívül bérelti sorozatot is. Elméletileg gyönyörű műsorral: Cherubini „Anacreon”-nyitánya, Mozart Jupiter-szimfónia, César Franck „Szimfónikus változatok” — Ciccolinivel — s végül, mint mesterséges tapsvihar-keltő varázs-szer: Ravel Boleroja. Mozdulatai gyönyörűek; nemcsak rendkívül kifejezőek, hanem esztétikusak és szuggesztívek is egyben. Ő maga is minden porcikájával „megjátszsa” az előadott zeneművet. Elhiszük s feltételezzük, nem színpadi pózból, hanem temperamentumból kifolyólag. Hogy műsora mégis csupán elméletileg volt oly gyönyörű, ez kivétel nélkül. Cherubini, ki a 19-ik század elején Franciaország legünnepeltebb zeneszerzője s a Conservatoire igazgatója volt, többek között arról nevezetes, hogy Napoleon elleneszenve folytán minden lehető mellőzésben részesült. Napoleon zenei ténen is diktátornak mutatkozott. Egy híres olasz tenoristát szuronyos katonákkal kísértetett Párisba, hogy fellépésre kényszerítse. (Cikkirő sőt hája: bár nekünk lennének ilyen zsarnok politikuskaink, kiknek ennyire a szívén feldúna a művészek szereplése!) — és erőszakosan beleavatkozott az Operaház műsorába is. (Fenti szóhaj megismétlése!) Cherubini nagy híve volt Anacreonnak, kinek egy dalciklust, majd egy teljes operát szentelt. — Mozart „Jupiter”-je egyike utolsó három nagy szimfóniájának.

Akik közelről láttuk őt

Részlet a HOH Komoly Ottó-életrajzából. — mondott beszédből.

Aki együtt dolgozott Komoly Ottóval, tudja, hogy mi fűződik az ő nevéhez és mit köszönhet az életben maradt zsidóság üfelfájdító munkásságának.

Egyetlen óé volt életünk: életet menteni minden rendelkezésünkre álló eszközzel, lehetőséggel és leleményességgel. Tulajdonképpen csak azt kellene mondanom: leleményességgel mert lehetőségünk a semmivel volt egyenlő, s vajjon milyen „eszközökkel” szállhattunk szembe azokkal a nyilasokkal, akik a szó szoros értelmében állig felfegyverkezve hajszolták a deportálásba, vagy a gettóba.

Irta: Szamosi László

a teljesen kifosztott, levetkőztetett zsidókat, vagy később, a körülzárt városban a Dunapartira, hogy tömegesen végezzék ki őket. Az örökös gáluti zsidó fegyver — a pénz — már nem dolgozhatott, mert nem képezhetette alku tárgyát az, amit ugyanis maradéktalanul a magukénak tudtak minden ellenszolgáltatás nélkül.

Komoly Ottó eszközök nélkül teremtette meg a lehetőségeket, melyeket azután leleményességgel kellett odáig fejleszteni, hogy az eredményel járhatson. Mik voltak az akkori lehetőségek? A néhány semleges állam

követségeinek megnyerése, megszervezése, bekapcsolása a mentési mozgalomba, hogy annak valami hivatalos háttérre legyen. Így sikerült neki a Nemzetközi Vöröskereszt delegátusát — Born — rábírnia arra hogy nevet és formát adjon a mentési akció egyes ágazatának, hogy neve alatt szidók, cionisták, életük veszélyeztetésével — igen gyakran életük feláldozásával — menthesék testvéreiket.

Komoly Ottó rendkívül diplomáciai tevékenysége is nehéz próbán ment keresztül, míg sikerült összehangolnia a különféle csoportok munkáit, míg elérte, hogy kiválasztódott mellette egy élgárda, amelyet áthaltott az ő lelkesedése, amelyet serkentett az ő soha meg nem torpanó, céltudatos munkássága.

Mindannyian tudjuk hogy a magyarországi nyilasok veszélyesebbek, vérengzőbbek és főleg kiszámíthatatlanabbak voltak a németeknél. Komoly Ottó olyan elemekkel állt szemben, mint pl. Nidosi városparancsnok, aki pedikűrösből lett hetek alatt tábornokká és városparancsnokká és akinek legénysége morált és törvényt soha nem ismerő büntőtöltelekekből, vagy alkalmosult rabiokból és gyilkosokból állott. Ilyen elemekkel tárgyalni, vagy megállapodni nehéz volt, mert ha már egyik hatóságnál el is értünk valamit, ha másiknak a hatáskörébe került az ügy, ott újra kezdhettük a harcot, egyik hivatal sem fogadta el a másik hatóság intézkedését.

Tudtuk, hogy a védéllel rendelkezők is csak átmenetileg vannak megvédve, hogy a gyermekotthonokat is csak egy bizonyos határidőig engedik a gettón kívül tartani, tudtuk, hogy a deportálás megszűnésével a körülzárt városban már csak a zsidók maradéktalan kiáltása a nyilasok egyetlen feladata. Ezt egy alkalommal meg is mondta a zsidó ügyek kormánybiztosa, mikor, mint spanyol követségi tisztviselő tárgyaltam vele: Minek dolgozunk annyit a zsidók érdekében, nem mindegy, hogy svájci, svéd, vagy spanyol házakban vannak, a végén úgyis kiirtjuk őket! — mondotta. Mégis folytattuk a munkát, versenyt kellett futnunk az idővel, felhasználni legális és illegális módokat abban a reményben, hogy a felszabadító orosz csapatok egyszer mégis csak megérkeznek.

Az elhagyott gyermekeket a gyermekotthonokban helyeztük el, melyek egyelőre még a gettón kívül, a város különböző részein voltak, de ugyanitt bujtattuk el azokat a menekülteket, akiknek még nem jutott megfelelő hamis papír és átmenetileg ezek az otthonok fogadták be a határról visszahozott transzportokat is, addig, míg újabb és újabb védett házak nem létesültek, vagy egyénileg, hamis okmányokkal ellátva, valahol menedékhelyet találhattak. A „védett gettó”, mely rövidesen 30-40.000 embert fogadott magába, nem volt

demakéval körülkerítve, nagyobb mozgási lehetőséget nyújtott úgy élelmiszer ellátás, mint esetlegesen további menekülés felé.

De eljött a határidő, mikor a gyermekotthonokat is a gettó területére kellett volna bezárítani. Ismételt tárgyalások folytak a hatóságokkal, s ha már türelmi időt nem tudunk elérni, mindenféle technikai kifogásokkal háttuk az időt és külön-külön akudontunk minden egyes gyermekotthon érdekében.

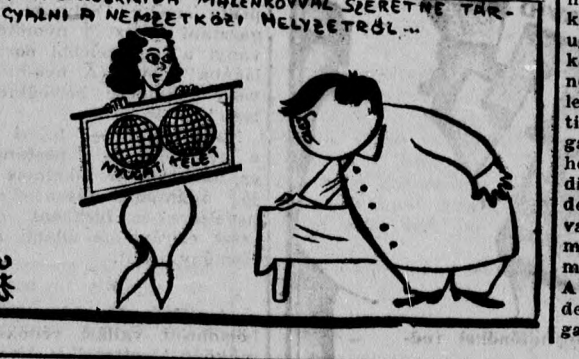
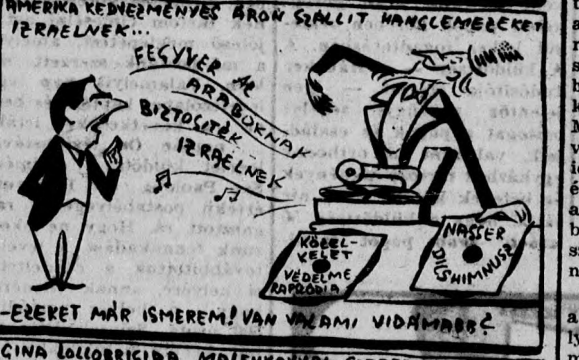
Komoly Ottó mindvégig nem hagyta el a maga által kifejlesztett, igen veszélyes pózt. Az ő neve már túlzottan ismert volt a nyilasokkal, ő volt az egyetlen, aki mint zsidó vezetőségiség állt szemben a nyilasokkal. Nem volt hajlandó illegálisba vonulni, nem bujkált, nem helyezte magát védelem alá.

Ez a legalitás, amit Komoly Ottó személye teremtett meg a szertegázó mozgalom számára, volt a talaj, melyből erjét meríthette a munkatársak sokszor egyéni vállalkozása. Talán enélkül is lehetett volna egyes csoportok, egyes kis egységek átmenteni, de tömegeket és intézményeket sohasem. Hogy a Nemzetközi Vöröskereszt védelme alatt fenntarthatók voltak gyermekotthonok, zsidó kórházak, hogy élelmiszer depókat tudunk létesíteni, melyekből elláthattuk nemcsak az intézményeket, a gettót, hanem még a védett házakat is, hogyha bármi nyomorúságosan, ha éhezve is, és fáva is, de életben lehetett tartani a felszabadulásig, úgy a gettón kívül, mint a gettóban lévő zsidó tömegeket: ez mind Komoly Ottó céltudatos, rendíthetetlen munkásságán múlott.

Elmondtam már más alkalommal, hogy mennyire aggodtam életéért és többször kértem, jöjjön át a spanyol követségre, — melyet megszerveztem a mentési munkálatok számára, — s ahol úgy gondoltam, a határálvá napokra nagyobb biztonságban lenne, mint szállodájában. Mikor végre engedett rábeszélésemnek és hajlandóan mutatkozott indítványomat elfogadni, — a sors másként rendelkezett. Aznap, — mielőtt a követség kocsjával érte mehettem volna, — megsebesültem, s mikor másnap végre sikerült odajutnom, megtudtam, hogy elkéstem, a nyilasok megelőzték, elvitték és soha többé nem találtunk nyomára.

Sokan vannak még Magyarországon és szerte a világon olyanok akik Budapestén éltek át a nyilas idők és az ostrom borzalmaikat, s maig sem tudják, kinek a nevéhez fűződik, kinek köszönhetik, hogy nem haltak éhen a gettóban, vagy hogy gyermekeiket épségben valamely gyermekotthonban megtalálták. Erzést nekünk, akik itt az országban élünk, melynek megszűlését ő, a cionizmus vértanuja nem élhette meg, kötelességünk, hogy az ő álmának országában örökössé tegyünk meg nevé, ápoljuk emlékét a rá való emlékezőségről merítünk hitet és példamutatást legyen útmutatónk generációkon keresztül, hogyan kell helyállnunk mindenkor zsidóságunkért és országunkért.

A hét görbe tükrök

derős alaphangjának köszönheti ezt a nem Mozart-tól származó elnevezést. Celibidache az első három tértel sajnálatosan értette félre: nemcsak megparfümözte, de cukros mandulával is behintette! Az ilyen édeskes Mozart-stílus legálabb ötven éve kiment a divatból, — azóta a világ legnagyobb karmesterei felismerték már, hogy az a bizonyos mozarti könnyedség nem parókás és rizspor barokk-jelmeze, hanem telítve van drámaisággal, duzzadó életerővel, földi és mennyei boldogsággal. Legjobb az utolsó tétel szellemét érzékeltette Celibidache, az előző szalon-stílusával szemben. Ravel Bolerojának forras-vevődjépebe variációk

Marseillaise dallamát csempészte be és ez ellen a bécsi kamarilla sem emelhetett kifogást. Tudvalevően a „Két gánatos” című dalába s „Hermann und Dorothea”-nyitányába is belecsötte ezt a forradalmi indult. — Ciccolini igazi formáját a Liszt-művekben: „Au bord d'une source” és a Dante-sonátában futotta ki, melyekben nemcsak zongoratudása, de a finomabb árnyalások iránti érzéke is igen hatásosan érvényesült. Sok hibája és fogyatékosága ellenére is: idővel bizonyára megtalálja majd saját egyéniségét. Eadőszerint még nem sokat áruit el belőle. De tohétésge lotagadhatatlan. Fatahi László

APRÓHIRDETÉSEK

INGYEN

1 pedikűr 1 arcápolás minden új vendégnek
1X fizet, 2X kezeljük
T.A. Allenby 87., délidőben is
ORTOPÉDIA • KOZMETIKA

ADAS - VÉTEL

VARRÓGÉP-adás, csere, javítás, resztire. Klein, és Fla (azelőtt Kassa), Jaffa, King George 20.

Veszünk LIBA-, KACSATOLLAT, továbbá olyhét és ágylókat. - Featherindustry, Tel-Aviv, Merkáz Volovelszky 5/16. Telefon: 83415.

ÓRA - ÉKSZER

Vétel - JAVÍTÁS - Eladás
VADNAI ÉKSZERESZ
T.A. Allenby 83. (udvar)

ÚJ VARRÓGÉPEK 150.- rúntól, részlete, csak ing. Hirschensheim, Jaffa, Busztrusz 12.

TOLLAT, PELYHET VESZÜNK. Paplanját, párnát és ágyneműjét fejtrisszáljuk. Weizmann, Tel-Aviv, Dizengoff-u. 118 sz.

ALKALOM. Új luxusbőr óceán eladó. Tel-Aviv, Allenby 97. sz., H. Ipešoház, III. emelet, ajtó 13. (D. u. 3-7-ig.)

NAPOLY-TÖRMELEK ismét kapható a pozsonyi Weinrebéni, Tel-Aviv, King George 17.

Gall nagyobb községben, a 60-éves, ZÖLDSEGGÉ, FUSZER - PÉK VEGYESKERESKEDÉS - vendéglővel és lakással - azonnali átadás. „Sürgős” jellegre a kiadóba.

WAGENBERG-BUTOR, Tel-Aviv, Ramban-u. 8., ajánl: dupla- és kombinált rekamlékat, modern magas és alacsony bútorokat, órászállít, tonellitörök kis szekrényvel, csapógyant, ágyneműtartót, szalonfoteleket és asztalt, kombinált gyermekszekrényt, krómozott műbútorokat.

SZEP EUROPAI KOMBINÁLT SZOBA-BUTOR, PERZSASZÖNYEG, csillók. Érdeklődni: Búé Brák, 54-es végállomásánál a kioszkban, este 6-8-ig.

„VITÓ” harisnya-szemfelszedő-GÉPTÜK és TÖRMELEK a legcélszerűbb ajándékok magyarországi rokonaink. - Képviselet: Seltkovitz, T.A., Ramban-u. 11. Tel. 6532.

ELADÓ TEXTILZULÉLT Párdés-Chana központjában, a Corchánával szemben, érdeklődni a tulajdonosnál.

MOSOGÉP, villany- és gőzűre, 15 kg., mángorogép 120 cm. széles, eladó. - Klein mosás, Ros Pina.

TANGOHARMONIKA, új, alkalmi áron eladó. „Harmonika” jellegre a kiadóba.

SINGER szekrényes varrógép, AEG villanyfűtővel, új, eladó. Bóer Séva, 6-8-útsza 25. sz.

OKTATÁS

ESTI KOZMETIKAI SZAKKÉPZÉS TANFOLYAMOK külföldi diplomás kozmetikusoknál. - Arcokozás és epilálás (diatermia) 9-6-ig. Salón „Sofy”, Tel Aviv, Frischmann-u. 30.

Amerikai és francia módszer

Mérték és konfekció
LEONORE
szabász- és varróiskolában
T.A., Slomo Hamelech 72

KERESÉSEK

HOROVITE GÜSETIT Hadházi keresel Brandsteiné, Tégla. Cím: Natanja, Sikun Rasso, 4-es ház.

MARMORSTEIN ZOLTAN (Zólyom) lépjen érintkezésbe dr. J. Valentin ügyvéddel, telefon: Tel-Aviv 62948.

ROTTSTEIN TIBIT ajánl, keresem. Schwarz Kálmán, Natanja, Sikun Vatikim 106.

GLOB TIBORT keresel Kum Cvi, Ofat, Tel-Váv 60.

Budapesti Rawensbrück-Wennberg-Mauthausenbe hurcolt láger-táborból keresem igazolás végű LOBL ELLA, Kirját Ono, Sikun Rasso 210/3.

Könyvek - Könyvtárak

VALASSZA A LEGJOBBAT! A „HADASH” KÖLCSONKÖNYV TART. „HADASH” vess - elad könyveket, szótárakat, szaknyelveket. - „HADASH” Tel Aviv Hajarkon utca ötvenkilenc.

30 ES ÚJ KÖNYVEKET olvassanak Jámber Ellava kölcsonkönyvtárából. Tel-Aviv, Allenby 84. udvarban. Könyveket a legnagyobb áron vessük.

LAKAS-BÉRLET

LAKASAT bérbeadja, eladja egyorosan és kedvezően Müsz Elenberg és Tsa útján, Tel Aviv, Javne 34. Telefon: 62514.

LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel Avivban, Ramat Ganban és környékén bérbe ad a közismert Ringel-iroda. Nachlat Benjamint-utca 39. Telefon 5713.

LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a közismert „Express” iroda útján, Tel Aviv, Merkáz BAAK Melákh 5. sz. Tel. 5376. (10-1, 4-6.)

Natanjal HOH síkban kétszoba, háló, összkomfortos lakás jutányosan eladó. Farías Cvi, Petáht Tikva, Kidron-u. 13.

KOMOLY HÖLGY kis hátsószobát keres Tel-Avivban, esetleg háztartásban segítőkész. - Grúu, Haifa, Hermon-u. 22.

Natanján KÉTSZOBÁS SIKUN, makolek-risajonjal, eladó. „Bírtos megéltetés 110” jellegre a kiadó-hivatásba.

ELADÓ Dan sík mellett 1/2 SZOBÁS LAKAS 1/2 dunám gyümölcsösrel progresszív pártagnak. Közéleti: Szalon Budapest, Tel-Aviv, Allenby 28/1, 1-3-ig.

KÜLÖNFELE

HASKO MERNÖK ULANOG óceán, garanciával. Tel-Aviv, Hamelech Korea 16. Jehuda HÁMÉV-Sheklit-szarkunál.

MUSTOPPOLAS INGGALLÉROZÁS mint az új (e) VADNAI-né T. A., Allenby 83., udvar.

FERFI-HAJVAGÁS 400 pruta, borotválás 200 pruta, tartóshullam 2.-, hajfestés 2.-. - Tel-Aviv, Dizengoff 108., Batja.

PÁRKOK, póthajmunkák, Weiss parókakészítő, Tel-Aviv, Geula u. 4. sz. Haját vásárol is.

BARDI GYERMEKALBUMAI örök emlékek. Gyermekfelvételek specialista: B á r d i Jeruzsálem, Mamilla 68., telefon 61996.

ELSŐRENDÜ vezetéssel bíró finom női konfekció-üzem bérnunkát vállal. „Jó ízű” jellegre jeruzsálemi fiókiadóba.

ALLÁS FOGLALKOZÁS

HÁZVEZETŐNT bentlakással, azonnali keresek. „1955” jellegre a kiadóba.

EGYEDULALLO, gyermekszertető nő keres bentlakással, dolgozó házaspár. (Egy ovoidás gyermek). Jelentkezés: General Radio, Tel-Aviv, Allenby 66., d. e. 8-1-ig.

ÖZERETET, METAPELETET, elárutatót, plinórnt, tisztítószer-től kizveletti. „Bath” munkaközvetítő, T.A., Merkáz BAAK Melákh 5. Tel. 5376.

Szaktanbell PEDIKÜRÖS (nő) keres „Max” fodrászát, Ramat-Nechák, Hátchom-u. 72.

Elsőrendű VARRÓGÉP házakhoz ajánlkozok. Solomon Lea, Kíár-Szállame, Mem-u. 5.

ÖZERETET keres heti háromszor 3-4 órára nyugodt, pedás háztartás. Friedmann, Givat Ramban, Hamigdál-u. 13. (63, 63-as autóbussz).

ALLAST KÖZVETIT az „öregék Egyesülete” ipari, kereskedelmi, szállodai, kávéházi, háztartási alkalmazottakat. Tel-Aviv, Choveró Clon-u. 59. (9-12, 4-6), telefon 66497.

Volt budapesti szalontulajdonosné HAZIVARRÓGÉPES is ajánlkozok, G.-né, Fíóhr, Búé-Brák, Sikun H5, Zírzan-u. 25.

Levelezés -- házasság

50-60 között, lakással bíró férfival HÁZASSÁGOT KÉTNÉB. „Jó feleség” jellegre a haifai fiókiadóba.

NEGVENES KOMOLY URRAL házasság céljából megismerkedne állandó, jó állásban levő hivatalnok. - „Magyarul jól beszél” jellegre a kiadóba.

EGYEDULALLO 40 körül tanárné megismerkedne házasság céljából, vallásos, 45-50 éves, lehetleg magyarországi, komoly mérnökkel, orvossal, vagy ügyvéddel. „Tanárné” jellegre a kiadóba.

DOLGOZÓ, kétszobás lakással bíró, 35 éves ügyvezető, - kislány van - férjhezmenne intelligens iparoshoz. „150/5” jellegre a kiadóba.

30 ÉVES FIATALEMBER levelezne hozzáillő nővel házasság céljából. Gyermek nem akadály. „24-29-ig” jellegre a kiadóba.

35 ÉVES, nőlen, üzlettulajdonos megismerkedne házasság céljából lakással bíró hölgyvel. „Farsang” jellegre, jeruzsálemi fiókiadóba. King George L.

Írás- és lenyértudós

SANDRA
HAIFA TEL-AVIV
El-Charan 24 Pinsker 64.
Vas., hétfő Kedd, szerda
10-19-ig 11-19-ig.

A „THE SEARCH” - AZ ESZTER MOZIBAN

Lazar Wechsler díjnyertes produkciója, a „The Search” a jövő héten újra látható lesz Tel-Avivban. A film drámai dokumentum a második világháború árvaírói és arról az emberfeletti, humanista munkáról, amelyet az UNRRA - a háború befejezését követő években - végzett. A filmet, amelyben Ivan Jandál, Jarmila Novotná és Montgomery Clift játszzák a főszerepeket - Fred Zinnemann rendezte.

Asszonyom, ne búsuljon, ha szű rága bútorát!

Forduljon azonnal a füstölő-laboratóriumhoz.
Javítás és polírozás szükség szerint.
„ETZ TOV” mellett
TEL AVIV, Szalame-u. 32.
Tel. 61750

TARS

VENDEGLŐ - kooperatív-rész, betétség miatt átadó főzéses étterem. „1800/147” jellegre a kiadóba.

Írásban NEM LÉTEZŐ CIKKS gyártásához szükséges géppel és anyagral rendelkezem. Ágilla, ivritül beszélő férfi, vagy nő keresek társakat. „500” jellegre a kiadóba.

BESZERZÉS

„MABUA”-márkás villanybojler kaphatók garanciával. Gyerekes vízvezetékcsere. Tel-Aviv, Sheklit-utca 61. Telefon: 67060

A KARCSUSJAG titka: Ehrenthalé főzőszalag, Ramat Gan, Arlosoroff 18.

CSILLAGOK nagy választékban, eladó áron, részletfizetésre is. - Villanyszereles, javítás. Erdősni, Jeruzsálem, Mamilla. Tanoncfitt felvezeték.

HAIFAI apróhirdetések

DETEKTIVREGNYITŐL a legmodernebb irodalomig mindent megtalál SAMUEL kölcsonkönyvtárban, Haifa, Herzlia-u. 7. sz. (udvarban.) Könyveket vessük.

SZEKERÉNY, új, elegáns, 4-ajtós, eladó. - Waldberg, Búé-Gálum, Aluja 44/II. em.

Ivrit-magyar GÉPIRÓGÉP állást keres. „1/31” jellegre, Új Kelet, Haifa, Shapira 13.

MAGYARORSZÁGI, németországi könyvek megrendelhető katalógus alapján. - Langer könyvtáros, Haifa, Herzl u. 13.

KÉT 27 ÉVES fiatalember keres fiatal lányok ismeretségi házasság céljából. „Anyagi nem lényeges” jellegre a haifai fiókiadóba, Schapira u. 13.

PERFEKT MANIKÜRÖST keresünk egész napra. „Amber” illatszerár, Haifa, Kármel-Merkáz.

KÖNYVELŐ, gyakorlati kereskedő, 2000 font tökével állást, társulást keres közreműködésért. - „1/39” jellegre, Új Kelet, Schapira 13.

KÉZISZÖVŐSZEKET, 1 méterest, keresek megvételre. - Ajánlatok: „1/30” jellegre, Új Kelet, Haifa, Schapira 13.

BEVEZETETT MAKOLET (és szeszital) átadó, esetleg kiadó. „1/37” jellegre, Grünberger, Haifa, Schapira 13.

HIREK

5715 Tévét 27., péntek
1955 január 21.
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 4.26
Tel-Aviv 4.44
Haifa 4.35
5715 Tévét 28., szombat
1955 január 22.
Hetszakasz: Váéra
Szombat kimentel:
Jeruzsálem 5.41
Tel-Aviv 5.37
Haifa 5.39

— Pészách utánra tervezik a Mizráchi-frakciók fúziós konferenciáját. Jicchák Ráfáél, a Poél Hámizráchi képviselője tegnap pártja megbízásából külföldre utazott. A luddi repülőterén Ráfáél elmondotta, hogy pészách után Jeruzsálemben tartják meg a Mizráchi és a Poél Mizráchi világkonferenciáját, amely végső formában fog dönteni a két frakció egyesüléséről.

* Lapzártakor érkezett. Bárony Rózi natanjai előadása február 21-én, hétfőn este 9-kor lesz a Saron moziban. A dec. 7-iki jegyek értékesek. A félretett jegyeket csak vasárnap estig tartják fenn.

— Egyhónapi elzárás mozijegy-üzérkedésért. A tel-avivi uszorabításágon tegnap egyhavi elzárásra ítélték Slomo Vizlanszky 34 éves bűt-féruj lakost, mert a múlt év februárjában a Mugarbi-mozsi mellett az előadás előtt uszoraáron mozijegyeket árult és egy rendőr tettenértte.

* Leon Lebgold és LAM Lúána, a Broadway két ismert sztárja szombat este a „Falus szerelem” című zenés komédia premierjén lép fel a tel-avivi Ohel Sémében. Felépésük az izraeli jiddis színjátszás nagy eseménye lesz.

— Letartóztatott hat esküdfőt, mert nem küldte iskolába a gyermekét. - A ramlel rendőrség csütörtökön letartóztatott hat apát azzal a váddal, hogy nem küldték gyermekeiket iskolába. A városi tanfelügyelőség tett ellenük feljelentést azon a címen, hogy tanköteles korban lévő gyermekek megszüntették az iskolák látogatását. A szülők ellen megindították az eljárás és óvadék ellenében szabadlábra helyezték őket.

* A Vögel tánciskola téli kurzusai vasárnap, 23-ikán kezdődnek. Tanítványai kényelmére Vogel táncártnar még egy magyarul beszélő tanántárnót szerződtetett. Tel-Aviv, Allenby 116.

* Két nagyszobás - komfortos síkun Choloban, eladó. „Salon Gabi”, Rámát-Gán, Bialik 47.

Pészachke Bursztein Lilian Lux
„Matke fun Odesz”

Előadások:
Jan. 21. GAV-JAM, 8.30-kor

Jan. 23. Jaffa OLIV-MOZI
6.30, 9.30-kor

Jan. 24. MIGD. ASKALON
Jan. 25. RAMAT JICCHAK
Gal-Ron mozi, 6.30, 9.00

Jan. 26. RECHOVOT,
Bét Háám
Jan. 27. ZICHRON JAKOV
Somron
Jan. 28. TEL-CHANAN, 8.30

Jan. 29. Haifa En-Dor
9-kor
Jegyek: Malkabi,
tel. 48907; Nova, tel. 6252.

Jan. 30. KFAR ONO, 8.30

JOLY « hölgyfodrász-szalón

TEL-AVIV, JEHUDA HALEVI-U. 56.
Hajvágás, dauer, hajfestés, manikűr és kozmetika.
Elsőrendű FODRASZNŐT és TANULÓLÁNYT keresek.

MINDETT ELINTÉZIK
POLITUROZÓ
DEKORÁTOR
ÉPÍTÉS
Kárpitos
ASZTALOS
Villanyiparelo

STUDIO GAMMA
ÜZLET-IRODA-
és LAKBERENDEZÉS
• PORTÁL • KIRAKAT •
Saját tervező osztály
Saját üzemek

Kedvező fizetési feltételek
Kérje díjtalan árajánlatunkat
IRODA: T. A.,
HESS-U. 18.

KÖNYVELÉSI IRODA FUCHS,
ADÓGYI TANÁCSADÓ
T.A., Pinsker-u. 20
Telefon: 24216.

MAGYARORSZÁGI és ROMÁNIAI rokonaink
KÖTFONAL KÜLDÉSET VÁLLALJUK. ELŐESTETT
ZSARKÖNYVEK! SZÖNYEJVAVÍTÁS ÉS TISZTÍTÁS.
I. A SZT, TEL-AVIV, SHEKIN UTCA 14. SZÁM.

* Az idény kimagasló eseménye a február elsején délután Haifán, a „Zion” szálló termeiben tartandó divatrevü, a divatot vezető cégek rendezésében. A162

— Negyven ezer font értékű gyémánt ellopásával vádolják. A rendőrség tegnap a tel-avivi vizsgálóbíró elé idézte A. Rochberg 36 éves tel-avivi lakost, akit azzal gyanúsítanak, hogy 40.000.- font értékű gyémántot lopott a Növé Sáánán 40 szám alatt lévő gyémántcsiszoló-ból. A rendőrség szerint a gyanúsított a szennyvíz csatornán keresztül jutott be a gyárba, álkulccsal felnyitotta a vaskasszát és ellopta belőle a gyémántokat. A vizsgálóbíró 2.000 font óvadék ellenében szabadlábra helyezte.

— Szájhalálpetek a Rothschild-erő fásítási munkással. A Keren Kájemet néhány héttel ezelőtt látott hozzá a Rothschild báró emlékére létesített erőfűtetési munkálataihoz, amelynél többszáz munkás dolgozott. A munkát akkoriban végezték és a normákat a zichron-jákovi munkástanács a Keren Kájemet igazgatóságával együtt szabták meg. Tegnap a munkások sztrájkba léptek, mert az előirt munkaneműmát túlmagasnak tartják. A munkaközvetítő irodák központja bizottságot küldött a helyszínre a probléma felülvizsgálására.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV
A tel-avivi HOH
IRODALMI ESTJE
1954 január 23-án, vasárnap este 8.30-kor a Tiferetben

ABADI ERVIN:
Háborus irodalom - Európában

GERVAI SANDOR:
Háborus irodalom - Izraelben

PELED BENJAMIN:
Háborus irodalom - Amerikában

GATI IMRE:
modern héber, amerikai és európai költők verseiből szavalt. A második világháború és a zsidó nép felszabadító háborújának élményirodalmáról szóló előadásokban Abádi, Gervai és Peled részletezni fogják azokat az ideológiai erőket és ideálokat, amelyek felszínre kerültek két világháború és egy államalkotó nép irodalmában.

Gáti Imre - Kassák, Juhász, József Attila, E. Poe, Burns, Aragón, Villon, Hoffmannstahl verseket fog szaválni.

Felkérjük a budapesti zsidó gimnázium volt növendékeit és a VAC volt tagjait, hogy jelentkezzenek a közeljövőben megtartandó országos találkozóra.

*
GAV-JAM
A gav-jami csoport Szociális Bizottsága f. hó 22-én, szombat este 8 órakor Wittenberg Böszni teásteret tart Gav-Jam G-ben-Sikun Amidar 179/5 sz. a. Kérjük a megjelenést.

A DIVATOS FAZON,
A KITÜNG MINGSEGGÉ
AZ UDVARIAS RIZSOL-
GALAS ALAPOZTA MEG
CIPŐINK JOHIRNEVET.

15
15%
Bény

Jubileumi vásárunk időtartama alatt még nagyobb engedmények minden modellnél és egyes pároknál.

TEL-AVIV, Allenby u. 74. sz.
HAIFA: Herzl u. 17. szám.
JERUZSALEM: Ben Jehuda 11/a

Értesítés Tel-Aviv és környéke lakosságának

VASARNAP, HÉTFŐN, KEDDEN (Jan. 23., 24., 25.) a „KADIMAR” nyelviskola, T.A., Ben Jehuda 74., a következő kurzusokat indítja: 1. IVRIT-, ANGOL- ÉS FRANCIA POTKURZUSOK FELNÖTTEKNEK (minden fokon) a délelőtti és este minden órájában; 2. SPECIÁLIS ANGOL KURZUSOK 3, 4, 5, 6, 7, 8. oszt. elemi iskolai és 5, 6, 7. oszt. középiskolai diákoknak. Oktatás a délutáni órákban. - Felvétel és beiratkozás: délelőtt 9-12, délután 4-9 óra között (péntek kivételével).

Eskol pénzügyminiszter derülátóbban itéli meg a kormánykoalíció sorsát

Ben Gurion beszámolója a pártokkal folytatott megbeszéléseiről

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). — A Mápáj központi választmánya, mely tegnap Petach-Tikvánál ülésezett, nem határozott a jelenlegi választási rendszer megváltoztatásáról. Az egyetlen határozat a választási párt-kassa megállapítására vonatkozik, amely szerint a Mápáj 150.000 tagja másfél millió fontot fog erre a célra összeadni. A tagok bruttó fizetésüknek 1-15 százalékát fizetik majd a választási kiadások fedezésé-

re. A vezetés elhatározta továbbá, hogy a Járkon-utcán lévő pártszékházat eladják és helyébe a Ben Jehuda- és a Jesurun-utca sarkán épülő nagy bérházat veszik meg erre a célra. Az ülés elején Ben Gurion volt miniszterelnök számolt be az Achdut Ávodával, a Mápámmal és a Poél Mizrahival a chaluci front megalakítására vonatkozó tárgyalásairól. Kijelentette, hogy bár a tárgyalások kudarcra végződtek, nem mon-

dott le arról a reményéről, hogy a chaluci egységfront végül is létrejön majd. Ezután a klállal és a progresszivekkel a jelenlegi választási rendszer megreformálására vonatkozó tárgyalásairól számolt be. Lévi Eskol pénzügyminiszter az állami költségvetéssel kapcsolatos koalíciós vitáról informálta a vezetőséget. Kijelentette, a múlt héten már úgy tűnt, hogy a koalíció felbomlik, ma azonban sokkal optimistikusabban ítéli meg a kormánykoalíció sorsát és javultak a kilátások a meg egyezésre a klállal.

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — A legutóbbi minisztertanács határozata értelmében Lévi Eskol pénzügyminiszter utasította az összes minisztériumokat, hogy kiadásait egy százalékkal csökkentse. Érdekes, hogy ezt az utasítást a pénzügyminiszter nem küldte el a klállalnak által vezetett minisztériumoknak.

A pénzügyminisztérium egyébként feljes készültségben dolgozik a költségvetési törvényjavaslatok előkészítésén, amelyet a jövő hét folyamán be akarnak terjeszteni.

Egy budapesti és két oroszországi olé indul holnap Zürichből

Az egyik olé egy kilencéves kislány, akinek születését 1946-ban alijjázta

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — Holnap, szombaton este három kelet-európai olé indul Zürichből az El-Al gépeivel Izraelbe. Egyikük Nánási Szidónia Budapestből, aki fiához, a Tel-Avivban élő Nánási Chájimhoz érkezik.

A másik két olé Oroszországból kapott kiutazási engedélyt. Az egyik a Románovka városbeli 78 éves Mose Stokolsky, akinek lánya, Bájta Biedermann Tel-Avivban él.

A harmadik olé a kilencéves Cháná Rotstein, akinek szülei 1946-ban alijjázta és az akkor két hónapos kislányt a nagyszüleinél hagyták. A kislány apja, aki Lodzban született, 1948-ban a telavivi központi autóbussz-állomás bombázásakor meghalt. Anyja jelenleg Rison Lecionban él.

A Szochnut alijjaztályán külön kiemelték az orosz hatóságok előzékeny magatartását.

tartását a leányka alijjázásával kapcsolatban.

Egy mondatban

Japánban a pályára zuhanó szikla következtében egy villamosvasutat áttörte a Ten Ju folyón levő hid korlátját és lezuhant, aminek következtében tiz utas meghalt és 47 megsbesült.

A kanadai parlament megkezdte a vitát a párisi egyezményekről és Németország felfegyverzéséről, amelyeket valószínűleg meg fognak szavazni.

Az amerikai államok szövetségének tanácsa elrendelte, hogy semlegesített zónát létesítsenek Nicaragua és Costa Rica között a további határcsúcsok elkerülésére.

Az Egyesült Államok kormányának tegnap hivatalosan 59 harci repülőgépet adott át a barátsági szerződésben kötött 400-ból a japán léghaderőnek, köztük 8 lökhajtásos gépet.

Nyugat-Németország fémipari munkásainak szakszervezete elhatározta, hogy csatlakozik a bányászok szakszervezetének szombatra meg hirdetett 24 órás tiltakozó sztrájkjához.

Mohamed AN pakisztáni miniszterelnök tegnap kénytelen volt Beirutban leszállni, miután repülőgépe a sűrű köd miatt nem tudott Kairóban leereszkedni.

A belga képviselőház 181 szóval 9 ellenében jóváhagyta a párisi egyezményt és Nyugat-Németország felfegyverzésének tervét.

HABIMAH

MŰSORA:
Tel-Aviv, jan. 22., szombat este 6.30-kor
CHEDEVA ÉS EN (munkásoknak)
9.30-kor
LÁZADÁS A „CAINE”-EN

EXPRESS!
KÖSZÖRÜL JAVIT
garanciával
hűsűrítőt és
hajtógépet,
borítót,
o 116 t. stb.
T. A., RAMBAM-U. 7/a.
(udvar) a Karmel-plac mellett

Kulcspénz nélkül
Férjbe adók szobák, irodák
Mitanján, a Herzl u. 29. sz. s.
Fejlesztés:
Fotók, Edon-kávéház, Natanján
dél 1-3-ig; vagy Tel-Avivban,
Sderot KKL 83., este 7-8-ig.
(*)

FÜGGÖNY
Ezennel közöljük, hogy
különleges, belső deko-
rációs üzletet nyitottunk
a kitűnő izlésű közönség
részére.

Alex Blau
50 TEL-AVIV 50
Ben Jehuda
(azelőtt Feinreich)
Nagy választék bútor-
szövetekben.
Népszerű árak.
Részletre is.
Kérjük, látogasson el
hozzánk és győződjék
meg!

Lombard
Kölcsönt ad
MAGAFON 32
T. A., ALLENBY
ARANY-, ÉZÜST-, BRILLIANS
MILVE AMAMIRA.
Mugrabival szemben.

Jeruzsálemi mozik műsora
MIDISON: MENZONGA. Ivonne Sanson, Irene Galtir
MUDKO: FRENZI

Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál H

A jövő héten

tartják a Mifál Hápájisz 1955/8
sorozatának első huzását

Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál Hápájiz • Mifál H

Sport

A HETVEGI SPORT

A labdarúgó sportban jelenleg a legfontosabb a hazai bajnokság. A szövetség holnapra kiírta a másodosztályú bajnokság mérkőzéseit és újabb meghirdette az országos kupa első fordulóját. A másodosztályú bajnokságban jóegynéhány Makkabi és Bétár együttes szerepel, de jut be a harmadik osztályba is. Ennek a harmadik osztályba is csapatai játszanak az országos kupa első fordulójában, legalábbis a szövetség kiírása alapján. Viszont ismeretes a Makkabi és Bétár határozata, amely a kebelükbe tartozó csapatokat kivonja a szövetség meghirdetett rendezvényéből. Sem a bajnoki, sem a kupamérkőzéseken a két sportklub csapatai nem játszhatnak. Közben a Makkabi és Bétár megállapodtak abban, hogy mindkét klub részt vesz az Elnöki-kupában. Eszerint a helyzet úgy alakult, hogy a bajnokságban, valamint az országos kupában csak a Hapoel labdarúgói vesznek részt.

Az Elnöki-kupa műsora: Makkabi Petach Tikva—Makkabi Jaffa, Makkabi Haifa—Makkabi Chedera, Makkabi Natanja—Bétár Jeruzsálem, Makkabi Sárájim—Makkabi Jeruzsálem, Makkabi Ramat-Gán—Bétár Tel-Aviv, Makkabi Zichron Jáakov—Bétár Jaffa, Makkabi Tel-Aviv—Makkabi Rechovot. Az előálló csapatok a pályaválasztók. Valamennyi mérkőzés 14.30 órakor kezdődik.

Hosszú szünet után a Hapoel és Makkabi attól ismét találkozhatnak egymással a versenypályán. Haifán és Tel-Avivban rendezi a szövetség a két központ legjobb játékosainak részvételével a válogató jellegű versenyeket, amelyeknek alapján összeállítja a Dél és Észak válogatott csapatait. Mindegyik verseny reggel fél kilenckor kezdődik, a telavivi Makkabi pályán, illetőleg a haifai városi pályán.

Kétnapos viadali keretében kerül először a Brit Makkabi Atlid rendezésében az ifjúsági korszak labdarúgó részére kiírt David Schopp-vándorjé sorsa. A döntőre szombaton 17 órakor kerül sor az egyesület Dizengoff-utcai korszaklabda-telepén. A döntő előtt a rátszagos mérkőzést játsszik a klub férfi-csapata a katonai vegyes csapat ellen.

A kézilabda bajnokságban 4 mérkőzést játszanak szombaton. Tel-Avivban a Hapoel Rechovot—Makkabi Tel-Aviv és a Makkabi Cáfón—Makkabi Petach Tikva kerülnek szembe egymással, Rechovoton a helyi Makkabi látja vendégül a Makkabi Rison, Jeruzsálemben az Egyetem játsszik a Hapoel Tel-Avivval.

Megjelent a „Hágáná történetének” első kötete

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Tegnap jelent meg az izraeli könyvpiaccon a „Hágáná története” című történelmi mű közel 500 oldalas első kötete, amelynek első példányát ünnepélyes keretek között nyújtották át Jicchák Ben Cvi államelnöknek.

Ben Cion Dinur közoktatásiügyi miniszter, a szerkesztőbizottság elnöke, tegnap délelőtt sajtófogadás keretében számolt be a nyolc kötetnyire terjedő hatalmas mű előmunkálatairól.

Az első kötetet, a jisuvnak a török uralom alatt folytatott önvédelmi harcát a „Nili” és a „Hásómer” történetét öleli fel.

A gazdagon illusztrált könyv szerkesztőbizottságának az államelnök is tagja. A többi szerkesztőbizottsági tagok Saul Avigur és Jisraél Gálili, volt Hágáná-főparancsnokok.

PÉNZT azonnali felvétel mellett azonnal folyósít ékszerre, aranyra és minden értéktárgyra
LOMBARD TIFERET TEL-AVIV, ROTSCHILD 31
Tel.: 4976. Allenby sarok.
Nyitva: 8-1.30, 3-6.

KATZ és BRAUN TEL-AVIV Sderot Chén 15.
Menyasszonyi kelengyék bel- és külföldi minőségben. Toledo terítők, valamint különböző kézimunkák vétele és eladása.

bébé spitzer
KALAPSZALON
TEL-AVIV, SIRKIN U. 1. (BUGRASOV SAROK)
AZONNAL FELVÉSZ
ELSŐOSZTÁLYU MUNKASNŐKET

Előkelő textilcég
az egész országban évek óta elsőrendűen bevezetve, mindenféle
DIVATUJDONSÁG
EGYEDARUSÍTÁSÁT KERESKI
Kimerítő ajánlatok: TEL-AVIV, P. O. B. 1639.
„Fashion Novelties” jellegű.

Dijmentes
NŐL ÉS GYERMEKRUHA szabásati- és varrótanfolyamok mérték- és konfekcióra. A legújabb módszer szerint készíthet ruhát magának és más számára is. Előadás magyar nyelven is. Tanítás egész nap, este 9-ig.
VOGUE TEL-AVIV, Keren Kájmélet 81.
Autóbuszok: 4, 5, 6, 7, 13, 22, 61, 63, 64.

BIZTOS EXISZTENCIA!
Szokások **kötőtanfolyamunkra**
az új esztendő kezdetén elfogadunk jelentkezőket
kedvezményes tandíjjal.
Kötés, szabásmentés, összeállítás, kóteppel együtt, 75.- font.
A tanfolyam 3-4 hétig tart.
GRÜNFELD, Tel-Aviv, Háchásmónaim utca 26.

RITKA ALKALOM!
500 PÁR elsőosztályu NŐI CIPŐ
4.950 — 5.950 — 6.950 — 7.950
REICH-CIPŐ
TEL-AVIV, ALLENBY U. 87. SZ. (udvar)

Miflegat Poale Erecé Izrael — Olej Merkáz Europa
A MAGYAR TAGOZATOK RENDEZVÉNYEI
LUDD: január 21-én, pénteken este 7 órakor. Pártházban. Előadó: Dr. Amir Ofner.
TEL-AVIV: jan. 26-án, este 6 órakor a pártközpontban. Csak meghívottak számára.
NESZ-CIONA: január 28-án, pénteken este 7 órakor. Pártházban. Előadó: Fried Miksa.
JAZUR: jan. 29-én, szombat d. e. 11-kor. Pártházban. Előadó: Hermann Dezső.

A PROGRESSZIV PÁRT MAGYARNYELVUEK KÖRE
pályázatot hirdet
központi titkári
állásra, Tel-Aviv székhelyen.
A pályázóknak szóban és írásban birniok kell a héber és magyar nyelvet, szónoki rutinnal, valamint szervezési készséggel kell rendelkezniük. — Fizetés meg egyezés szerint.
A pályázatok részletes életrajzi adatokkal folyó évi február 1-ig nyújtandók be a következő címre:
TEL-AVIV, POB. 1955.

HAIFAI KLUBSZINHÁZ
PYGMALION magyarnyelvű előadásai
Haifa, holnap
szombat este 7.30-kor
Kfar Ata, január 25.
kedd este 8-kor
Tel-Aviv, január 27.
csütörtök, este 8.30-kor
HARMADIK ELŐADÁS
Makkabi terem (Herzl-Balfour sarok.)
Jegyek: Grünbergernél.
Amfiteátron. — Jegyek Egon Weisz, Givát Ata és a mozi pénztáránál.
MASODIK ELŐADÁS
Reiness-u. 6
Jegyek: Rocco, Dizengoff 33.
Kanaf, Allenby 83; Sama, Ben Jehuda 68